

kuuloviesti

Nuoretkin tarvitsevat digitukea

**Kotimaisten tv-ohjelmien tekstityksessä
parantamisen varaa**

Huulioluvun opiskelu taas mahdollista

Digitaidot kuuluvat kaikille

Digitaidot kuuluvat kaikille

KUULOVIEСТИ 1 • 2022

KANNEN KUVA: JENORADESING / JENNI ORANEN

- 2 Pääkirjoitus
- 4 Lyhyesti
- 5 Puheenjohtajan palsta
- 6 Terveysteksti
- 8 Kuuloliiton vapaaehtoistoiminnan palkinto
- 10 Nuoretkin tarvitsevat digitukea
- 14 Digitalisaatio lisää parhaimmillaan yhdenvertaisuutta
- 17 Kirjat
- 18 Kotimaisten tv-ohjelmien tekstityksessä parantamisen varaa
- 20 Huulioluvun opiskelu taas mahdollista
- 22 Nuoret
- 24 Tuunaa tai koristele kojeesi
- 26 Kuuroutuneiden toimikunta esittäytyy
- 28 Kentältä
- 32 Kurssit
- 34 Ilmoitukset
- 39 Ledaren

SEURAAVAN LEHDEN
TEEMANA ON
KESTÄVÄ KEHITYS.
LEHTEÄ VARTEN
TOIMITETTAVAN AINEISTON
TULEE OLLA TOIMITUKSESSA
VIIMEISTÄÄN
14.3.2022

Kuuloliitto ry:n julkaisu
87. vuosikerta, 5 kertaa
vuodessa.

Kuuloliitto ry
Ilkantie 4, 00400 Helsinki
Puh. (09) 5803 830
kuuloviesti@kuuloliitto.fi

Vastaava päätoimittaja
Sanna Kaijanen
p. 040 508 1716

Päätoimittaja
Juha Hietala
p. 050 569 7978

Toimitus
Annette Fagerström
p. 044 7022 747

Toimitusneuvosto
Leena Olsbo-Rusanen pj.
Alpo Pulkkanen
Taru Reinikainen

**Kuuloviestin tilaukset ja
osoitteenmuutokset**
www.kuuloliitto.fi tai
(03) 552 2111
Tilaushinta 35 € vsk muille kuin
jäsenille

Ilmoitusmyynti
Markku Pentikäinen, TJM-Systems Oy
puh. 040 755 6097
markku.pentikainen@tjm-systems.fi

Sivunvalmistus
Etusivupaja – Loimaa

 Kuuloliitto ry

www.kuuloliitto.fi
www.moottorikorvat.net

ISSN-L 0023-5741
ISSN 0023-5741 (painettu)
ISSN 2242-6752 (verkkolehti)

Painopaikka:
Reusner AS, Tallinna

"Kannustan kaikkia kokeilemaan uusia laitteita, ohjelmia ja pelejä."

Digitaitoja oppii kokeillen

Digi tuli ja jäi. Palvelut ovat siirtyneet verkkoon ja paperit keräykseen. Pankkiasiat hoidetaan tietokoneella ja lääkärikäynti hoituu puhelimen avulla. Koronapandemia vauhditti digiharppausta ja maailma siirtyi Teamsiin ja Zoomiin. Tapahtumat, synttärarit, joulut ja koulut siirtyivät etähommiksi. Keksiittiin uusia termejä, kuten etäkoulu ja hybridikokous.

Palvelut verkkoon, digiä kaikille, kyllä jokainen osaa, digi helpottaa, digi säästää kustannuksia. Vastaavanlaisia lausuntoja kuuluu niin yritysten kuin viranomaistenkin suusta. Tottahan väitteet ovat, mutta eivät valitettavasti kaikkien kohdalla. Digitalisaatio lisää palvelujen saavutettavuutta ja ihmisten osallisuutta, mutta jättää samalla osan ihmisistä yhteisön ja yhteiskunnan ulkopuolelle ja jopa lisää syrjäytymistä. Kaikilla ei ole yhtäläisiä mahdollisuuksia osallistua digitalisoituvaan yhteiskuntaan.

Paluuta menneeseen ei ole ja digimaailmaan pitää sopeutua. Teknologia kehittyä hurjaa vauhtia ja monella on vaikeuksia pysyä kehityksessä mukana. Usein kuuluu puhuttavan, että digitalisaatiohaasteet ovat poistuva ongelma, kun diginatiivit valtaavat markkinoita ikäihmisten tieltä. Mutta eivät diginatiivitkaan kaikkea osaa, koska koko ajan tulee jotain uusia sovelluksia ja alustoja. Kuka olisi vielä kymmenen vuotta sitten kuvitellut, että kelloon puhumalla saa työpaikalta käsin kodin lamput ja saunan päälle.

Toki kehityksessä pitää pysyä mukana ja oppia uusia asioita, mutta kenen näkökulmasta digiä kehitetään? Suomi ikääntyy vauhdilla ja vuonna 2030 yli 65-vuotiaita on jo 26 % väestöstä. Ikääntyminen tuo tullessaan muutoksia: uusien asioiden oppiminen voi hidastua, näkeminen hankaloituu ja kuulokin heikkenee. Nopeasti kehittyvän teknologian tahdissa mukana pysyminen hankaloituu. Olen huomannut yhden ison sukupolvien välisen eron digilaitteiden käytössä: nuoremmat eivät välttämättä heikään tiedä, miten joku laite tai appi toimii, mutta kokeilemalla oppii. Hieman vanhempi sukupolvi taas ajattelee, että laite tai ohjelma voi mennä peruuttamattomasti sekaisin, jos painelee kaikkia nappuloita. Kokeilla kuitenkin kannattaa, vaikka ei heti osaisikaan. Osaamista korvaa ikäihmisen elämänkokemus: vanhempana ihminen pystyy paremmin hahmottamaan monimutkaisia ja

monisyisiä haasteita, yhdistelemään kaikkea oppimaansa ja tulkitsemaan elämää laajemmasta perspektiivistä käsin.

Yhteiskunnan tehtävä on rakentaa saavutettavia sähköisiä palveluja, jotka soveltuvat kaikille. Ja jos ne eivät sovellu tai niiden käyttämisessä on haasteita, tulee yhteiskunnan järjestää riittävästi tukea ja neuvontaa.

Olemme Kuuloliitossa huomanneet, että kuulovammaisten tarpeita ei ole riittävästi huomioitu palveluja kehitettäessä. Tekstitysten saaminen kotimaisiin tv-ohjelmiin oli pitkän ja sitkeän vaikuttamistyön tulos. Edelleenkin tekstitys ei toimi suorissa lähetyksissä eikä kaikilla kanavilla. Myös muissa sähköisissä palveluissa kuulovammaisten mahdollisuuksia vuorovaikutukseen tulisi entisestään kehittää.

Onneksi tukea ja apua on saatavilla myös digitukea tarjoavilta järjestöiltä. Kuuloliiton Digitaidot-projektissa tuetaan kuulovammaisten digitaitojen kehittymistä, kannustetaan ikääntyneitä rohkaistumaan digilaitteiden ja -palvelujen käyttämiseen ja vaikutetaan siihen, että yhteiskunnan sähköiset palvelut olisivat saavutettavia kaikille. Projektissa myös koulutetaan vapaaehtoisia digitukihenkilöitä.

Vaikka sähköisten palvelujen ja digitalisaation kanssa on vielä haasteita niin yhteiskunnan kuin yksilön tasolla, kannustamme kaikkia avoimin mielin kokeilemaan uusia laitteita, ohjelmia ja pelejä. Ja kun on kerran kokeillut, niin uskaltaa kokeilla toistekin. Siitä on enää pieni matka siihen, että auttaakin jo jotakin toista avun tarpeessa olevaa. Vapaaehtoiseksi voi ryhtyä milloin vaan ja matalalla kynnyksellä. Tervetuloa mukaan toimintaan!

SANNA KAIJANEN
toiminnanjohtaja

STEAn avustuspäätös vuodelle 2022

Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA) myöntää Kuuloliitolle avustuksena vuodelle 2022 yhteensä 2,11 miljoonaa euroa. Liiton kokonaisavustustaso vuonna 2022 on 2,28 miljoonaa euroa, kun mukaan lasketaan jo aiemmin keväällä myönnetty avustus Kuule ja muista -hankkeeseen.

Kuuloliiton aluetoimintaan kohdennettu avustus (425 000 €) ja yleisavustus (1 301 454 €) pysyvät entisellä tasollaan. Kuulokurssien sekä lasten ja nuorten leiri- ja vertais toimintaan suunnattu avustus (214 000 €) laskee 10 000 euroa.

Digiopastuksen kehittämiseen ja vertaisopastajien kouluttamiseen suunnattu hanke (2019–2021) saa vuodelle 80 000 euron jatkoavustuksen vuodelle 2022. Yhdistysten toiminnan tukemiseen tarkoitettu jäsenjärjestöavustus pysyy entisellään 50 000 eurossa. Lisäksi Kuuloliitolle myönnettiin Paikka auki -avustusta (36 000 €) osatyökykyisen henkilön palkkaamiseen.

Lähde: STEA

Kuuloliiton Digitaidot-projekti jatkuu vuodella

Kuuloliiton Digitaidot-projektiin haettiin yhden vuoden jatkohanketta kuulovammaisten digiopastuksen kehittämiseen, digiosallisuuden edistämiseen sekä digituen saavutettavuuden edistämiseen. Projektin tarkoituksena on lisätä kuulovammaisten ikäihmisten innostusta ja madaltaa kynnystä kokeilla digilaitteita. Projekti jatkuu vuodella helmikuuhun 2023 saakka.

Vuoden aikana järjestetään matalan kynnyksen digitaidot-pajoja, joissa tutustutaan omaan älylaitteeseen ja digipalveluihin. Tutustumiseen käytetään hankkeessa kehitettyä digitaidot-peliä. Pajat ovat avoimia ja niihin ovat tervetulleita kaikki. Jatkohankkeen tavoitteena on myös aloittaa vertaisopastus kuuloyhdistyksissä digikaverien avulla.

Digikaveri antaa vertaisneuvontaa ja matalan kynnyksen digitukea yhdistyksissä digilaitteiden- ja palveluiden käyttöön oman osaamisensa mukaan. Tarvittaessa digikaveri neuvoa myös, mistä digitukea löytyy. Kevään aikana järjestetään digikaverivalmennus, johon haetaan vapaaehtoisia toimimaan vertaisopastajina. Digikaveriksi hakevalla ei tarvitse olla erikoisosaamista, vaan tavalliset tiedot ja taidot riittävät.

Kuulonkuntoutuksen palvelut digitalisoituvat ammattilaisten mukaan jatkossa entisestään. Jatkohankkeessa järjestään työpajoja, joissa keskitytään kuulovammaisille kohdennettuihin digitaalisten kuulonkuntoutuksen palveluihin, kuten Terveyskylä.fi:n avattuun Kuulotaloon ja digihoitopolkuun. Oletko kiinnostunut järjestämään yhdistyksessä digitaidot-pajaa tai toimimaan digikaverina? Digi-

kaverivalmennus järjestetään etänä 22.-23.3. Lisäksi toinen valmennus järjestetään keväällä läsnäolovalmennuksena koronatilanteen hellittäessä.

Ota yhteyttä Digitaidot-projektin asiantuntija Iida Heinämäkeen!

Iida Heinämäki
Asiantuntija, Digitaidot-projekti
iida.heinamaki (a)kuuloliitto.fi
044 752 5575

Harvinaisen hyvää elämää -valokuvanäyttely

Harvinaisen hyvää elämää -valokuvanäyttely esittelee harvinaisuuden monimuotoisuutta. Valokuvanäyttely kokoa 12 harvinaissairaan kuvat ja tarinat yhtenäiseksi kokonaisuudeksi. Kuvissa esiintyvät henkilöt ovat eri-ikäisiä ja erilaisissa elämäntilanteissa eläviä harvinaissairaita, joiden sairaudet ilmenevät hyvin erilaisin tavoin.

Kaikkia yhdistää sairauden harvinaisuus ja sen mukanaan tuomat haasteet, mutta erityisesti se, että jokainen on yksilö. Kuvien oheen liitetyt tarinat muistuttavat, että ihminen on paljon enemmän kuin pelkkä diagnoosi.

Näyttelyn tavoitteena on lisätä tietoisuutta harvinaissairauksista ja niiden vaikutuksista arkeen. Valokuvanäyttely kiertää Suomea kesäkuuhun 2022 asti.

Lisätietoja: www.harvinaiset.fi/ajankohtaista/valokuvanayttely

Näyttelyssä on mikrotiaa sairastavan Miisan valokuva: "Kun kattoo mun kuvaa, ekaksi ei kiinnitä huomiota korvaan vaan hiuksiin ja koruun. Pikkukorva on vaan yksi osa minua, eikä määritä mua kokonaan". - Lainaus Miisan tarinasta

”Yhdistysten kannattaa olla aktiivisesti yhteydessä oman maakuntansa edustajiin.”

Maakunnat tarvitsevat järjestöjä

Vuosi on kalenterissa vaihtunut ja saimme heti ensimetreillä äänestää ensimmäistä kertaa maakuntavaaleissa, joissa hyvinvointialueittain valittiin maakuntavaltuuston jäsenet. Vaaleissa oli mukana myös Kuuloliiton jäsenyhdistysten jäseniä, ja osa meni myös läpi, josta lämpimät onnittelut! On valtavan hienoa, että sillä tasolla on meidän omaa väkeä!

Tämä vuosi on maakuntien uusien hallinto-rakenteiden suunnitteluvuosi ja ensi vuoden alussa 2023 aletaan toimia uusien maakuntahallintojen kanssa. Suunniteltavaa riittääkin uuden työnjaon määrittelyssä kuntien, maakunnan ja valtion välillä. Kuuloyhdistyksiä lähellä oleva asia on avustusten hakeminen, joka näyttäisi muuttuvan maakunnasta haettavaksi entisen kunnan sijaan. Yhdistysten edustajien kannattaakin olla aktiivisesti yhteydessä oman maakuntansa edustajiin ja keskustella heidän kanssaan tulevista maakunnan tarjoamista mahdollisuuksista yhdistystoiminnalle sekä edunvalvonnalle. Kannattaa olla pian yhteydessä heihin, koska suunnittelut maakuntien toimintamalleiksi on jo aloitettu.

Maakunnat ovat kovin erilaisia rakenteiltaan ja talouksiltaan. Suomen hallitus tulee antamaan joitakin reunaehtoja ja kriteereitä maakunnille, jotka ovat kaikille yhteisiä. Maakunnille jää kuitenkin itse määriteltäviä asioita iso joukko, jotka saattavat olla eri maakunnissa eri tavalla toteutettuja. On kuitenkin selkeästi tunnistettu, että maakunnat tarvitsevat kolmatta sektoria voidakseen tuottaa hyvinvointipalveluja asukkailleen riittävän laajasti ja tasokkaasti. Tämä on nähtävä myönteisenä asiana.

Tässä numerossa toisaalla esitellään Kuuloliitossa kehitettyä Hauskaa huuliolukua -pakettia. Se on tarkoitettu ennen kaikkea osaksi meidän jäsenyhdistystemme toimintaan. Yhdistykset voivat aloittaa huulioluvun koulutuksen tämän paketin avulla jäsenistölleen pitämällä huulioluvun kurssitapahtumia.

Kuuloliitto auttaa uusien kurssitapahtumien vetäjien koulutuksessa perin pohjin, joten kukaan ei jää tässä yksin. Tarvitaan vain hieman uskallusta ja reipasta mieltä, joten ottakaa tästä yksi helposti aloitettava ohjelmamuoto kerhon toiminnan virkistämiseksi. Paketin ja koulutuksen voi tilata Kuuloliitosta.

Kesäpäivät on suunniteltu pidettäväksi Peurungalla kesäkuussa. Toivottavasti voimme tuon toteuttaa ja päästä nauttimaan yhdessäolosta ja hyvästä ohjelmasta. Vielä ei tietenkään täyttä varmuutta ole siitä, onko korona jo silloin saatu painettua niin alas, että voimme kokoontua isolla joukolla. Kovasti kuitenkin odotan tuota ja uskoakseni moni teistä muistakin tuntee samoin. Ihmiset tarvitsevat fyysisiä tapaamisia, ei pelkillä ”ruututa-paamisilla” oikein pitkään jaksaa.

Hyvää alkanutta vuotta kaikille,

T. JOUNI

Terveydeksi-palsta tarjoaa ajankohtaista tietoa kuulosta ja terveydestä. Kokonaisvaltainen hyvinvointi on monen tekijän summa, johon vaikuttavat muun muassa ihmissuhteet, uni, ravinto ja liikunta.

Kasvispainotteinen ruokavalio voi olla riski luuston terveydelle

Helsingin yliopistossa tehdyssä tutkimuksessa 136 suomalaista aikuista noudatti 12 viikon ajan yhtä kolmesta tutkimusruokavaliosta. Niistä yksi vastasi keskimääräistä suomalaista ruokavaliota, jossa noin 70 prosenttia proteiineista saadaan eläinkunnan tuotteista, ja suurin osa kasviproteiineista on peräisin viljatuotteista. Toisessa tutkimusruokavaliossa puolet proteiineista tuli kasvi- ja puolet eläinkunnan tuotteista. Kolmannessa ruokavaliossa eläinproteiinin osuus oli 30 prosenttia ja kasviproteiinin 70 prosenttia.

Tutkimuksessa havaittiin, että sekä luuston muodostuminen että hajoaminen lisääntyivät, kun osa ruokavalion eläinproteiinista korvattiin kasviproteiinilla. Tämä saattaa pitkään

jatkuessaan olla haitallista luuston terveydelle.

Siirryttäessä kasvispainotteisempaan ruokavalioon on luuston terveyden kannalta tärkeää varmistaa riittävä kalsiumin ja D-vitamiinin saanti. D-vitamiinin saantisuositus aikuisväestölle on kymmenen mikrogrammaa vuorokaudessa.

Kasvipohjaisia juomia ja jogurtin kaltaisia valmisteita käytettäessä on oleellista valita kalsiumilla ja D-vitamiinilla täydennetty vaihtoehto. Jos ruokavaliossa ei ole päivittäisessä käytössä D-vitamiinoituja margariineja, maitovalmisteita tai vitamiinoituja kasvi-juomia ja jos kalaa käytetään vähemmän kuin 2–3 kertaa viikossa, on tärkeää varmistaa riittävä D-vitamiinin saanti. Etenkin pimeänä vuodenaikana on hyvä käyttää D-vitamiinivalmistetta.

Lähde: Helsingin yliopisto

Kuivin jaloin -verkkosivusto päihderiippuvaisten läheisille

Sininauhaliiton uusi Kuivin jaloin -sivusto on suunnattu päihderiippuvuutta kokevien ihmisten läheisille. Sivustolle on koottu tietoa päihderiippuvuudesta, riippuvuuden herättämistä tunteista ja vaikutuksista. Tietoa on myös esimerkiksi läheisten oikeudesta hyvinvointiin sekä päihteisiin liittyvistä menetyksistä ja väkivallasta. Sininauhaliitto on julkaissut myös Kuivin jaloin -videosarjan, jossa kerrotaan päihderiippuvaisten ihmisten läheisten tarinoita.

Tutustu tarkemmin: www.kuivinjaloin.fi

Masennuksella on monet kasvot – voit sairastaa masennusta tietämättäsi

Kun elämässä saa paljon aikaan, mutta ei silti tunnu hyvältä – mikä oikein on vialla? Kyse voi olla niin kutsutusta korkean toimintakyvyn masentuneisuudesta, josta kärsivät erityisesti tunnolliset suorittajat.

Mielikuva lamaantuneesta, sängyn pohjalla makaavasta masentuneesta on vahva. Ihminen voi olla kuitenkin hyvin toimintakykyinen, vaikka taustalla on pitkäaikaista, lievää masentuneisuutta.

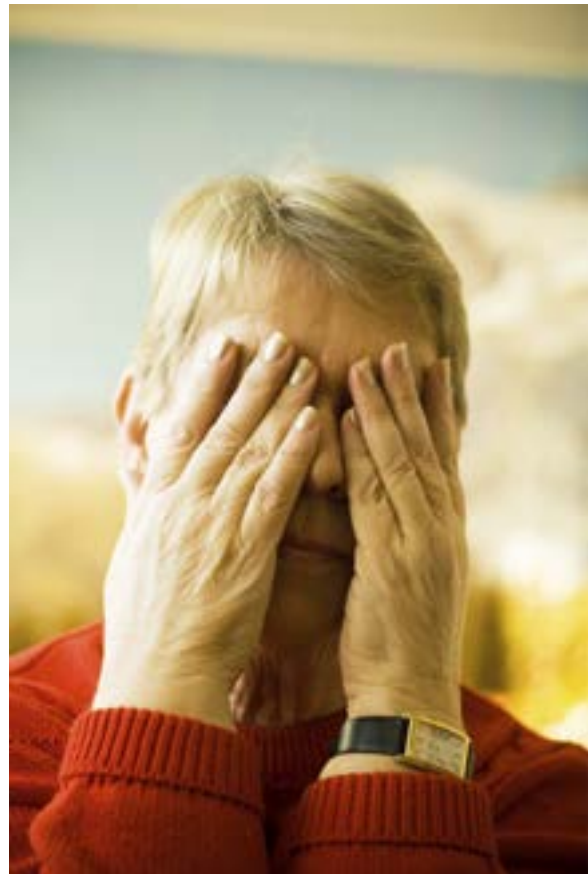
– Korkean toimintakyvyn masentuneisuus tarkoittaa sitä, että arkiaskareista ja elämästä suoriudutaan, mutta muuten kärsitään masennuksen oireista, kuten väsymyksestä, mielialan mataluudesta, voimattomuudesta ja kiinnostuksen puutteesta, kertoo psykologi ja psykoterapeutti **Aino Kohtala** Terveystalon Fokus Mielen erikoisyksiköstä.

Tällöin asiat ovat näennäisesti hyvin: on perhettä, harrastuksia ja runsaastikin töitä.

– Oireet ovat usein lieviä ja vointi voi ajoittain olla hyvin tavallinen, kunnes masentuneisuus palaa. Oireilun pitkäkestoisuus voi lopulta alkaa vaikuttaa arjen toimintakykyyn.

Masennus itsessään on hyvin yleistä. Noin 10-15 prosenttia ihmisistä sairastuu elämänsä varrella masennukseen ja noin 5 prosenttia sairastaa masennusta vuosittain.

– Yhteiskunnassamme on paljon riskite-

kijöitä. Elämme tekemisen ja suoriutumisen kulttuurissa, jossa niin työelämä, vapaa-aika kuin perhe-elämäkin vaativat meiltä paljon. Tukiverkostot ovat pienentyneet ja jäämme herkästi yksin kokemustemme kanssa, Kohtala kuvailee.

Masentunut olo on ymmärrettävä reaktio erilaisiin elämää kuormittaviin tilanteisiin, kuten menetyksiin. Jos olo on kuitenkin jatkuvasti synkkä ja uupunut, voi kyseessä olla diagnosoitava masennus.

– Uupumus voi sen sijaan edeltää masennusta, mutta eroaa siinä, että uupumus voi hellittää levolla. Masennuksessa mukana on myös lisäoireita, kuten toivottomuutta sekä syyllistäviä ajatuksia.

– Elämässä saa olla synkkiä sävyjä ja niistä kannattaa puhua läheisen tai tarvittaessa ammattilaisen kanssa. Oma arkea on hyvä tutkia. Mikä omassa arjessa saattaisi olla sellaista, mikä aiheuttaa mielialan laskua tai väsymystä? Mikä kuormittaa eniten?

Masentuneisuuden kanssa ei kannata jäädä yksin. Ammattilaisen apua kannattaa hakea matalalla kynnyksellä. Myös hyvinvoinnin perusasioista kiinni pitäminen - uneen, liikuntaan ja ruokavalioon panostaminen - edesauttavat mielen hyvinvointia.

Lähde: Terveystalo

Kuuloliiton vapaaehtois- palkinto Marjatta Vartiaine

Vapaaehtois-
toiminnan
palkinto
luovutettiin
Marjatta
Vartiaineelle
Kuopion kuulo-
ry:n syys-
kokouksessa
22.11. Tunnustus
myönnettiin nyt
toista kertaa.

Vapaaehtoistoiminnan palkinto Vartiaiselle

–Olin todella yllättynyt, hämilläni ja kiitollinen palkinnosta. Onneksi sain tietää etukäteen, mitä on luvassa, ettei asia tullut ihan niin suurena yllätyksenä. Soisin tällaisen palkinnon kaikille vapaaehtoistyötä tekeville.

Vartiaiselle palkintoa ehdottaneen Kuopion kuulon mukaan hän on hyvä jäsenten hankkija ja aktiivinen kuulolähipalvelutoimija. Vartiainen sanoo tekevänsä jäsenhankintaa eri tilaisuuksissa liikkeessään.

–Olen mukana eläkeläisyhdistyksessä ja toimin joogakerhojen vertaisohjaajana. Kerron omasta tilanteestani, että olen huonokuloinen ja kuulokojeen käyttäjä. Näin syntyy luonteva keskusteluyhteys ja siinä tilanteessa voi esitellä yhdistyksen toimintaa ja ehdottaa samalla liittymistä jäseneksi.

Korona-aika on vaikuttanut yhdistystoimintaan voimakkaasti. Vartiaisen mukaan moni arkailee tulla mukaan tapahtumiin ja kouluksiin. Kuulolähipalvelusta saadaan kuitenkin ajoittain jonkin verran uusia jäseniä.

–Kuulolähipalvelussa on koulutettuja toimijoita, mutta lisää kaivattaisiin. Palvelun toteuttaminen on jäänyt käytännössä muutamien ihmisten harteille.

Vartiainen toteaa, että yhdistyksessä pääasiassa samat vapaaehtoiset kiertävät eri tehtävissä. Vartiainen pohtii, että onko tämä tähän aikaan liittyvä ilmiö: ihmiset eivät halua sitoutua toimintaan.

–Itse olen ollut aina jollakin tapaa mukana yhdistyksissä ja erilaisissa vapaaehtoistoissa, joten toiminnassa mukana oleminen on minulle luontevaa.

Vartiainen pohtii, että saataisiinko uusia toimijoita mukaan kehittämällä projektiluontoista toimintaa.

–Jos yhdistyksen toiminta tulisi jotakin kautta tutuksi, niin osallistuminen toimintaan helpottuisi. Meillä Kuopion kuullossakin on

lähes neljäsataa jäsentä, mutta osallistuminen kokouksiin ja tapahtumiin on vähäistä.

VARTIAINEN LIITTYI jäseneksi Kuuloliittoon vuonna 2001 vielä työelämässä ollessaan. Kojeita hän on käyttänyt lähes kolmekymmentä vuotta.

–Tein työurani päivähoitossa ja kuulokojeiden kanssa kuuleminen ja asioiden hoitaminen lapsiryhmissä oli vaikeaa ja ongelmallista. Onneksi pystyin siirtymään pienempään ryhmään viimeisiksi työvuosiksi.

Vartiainen pitää hyvin avartavana kokemuksena osallistumista sopeutumisvalmennuskurssille Helsingissä ollessaan vielä mukana työelämässä.

–Sain kurssilta tärkeää tietoa kuulokojeiden käytöstä ja pohdimme yhdessä osallistujien kanssa käytännön mukanaan tuomia asioita ja ongelmia. Olen ollut sittemmin Kuuloliiton järjestämällä kuulokursseilla vapaaehtoisena Kuopiossa ja Kajaanissa **Maria Timosen** kanssa. Kurseilta saa aina itselleenkin paljon uutta tietoa.

Vartiainen kannustaa ihmisiä sosiaaliseen kanssakäymiseen koronatilanteesta huolimatta.

–Pysytään elämässä kiinni, ollaan kiitollisia ja nautitaan jokaisesta päivästä. Ulkona ja luonnossa liikkuminen antaa meille uskottoman paljon hyviä kokemuksia ja mielen virkeyttä!

Kuuloliiton vapaaehtoistoiminnan palkinto annetaan vuosittain henkilölle, jonka toimintaa ohjaavat liiton arvot: yhdenvertaisuus, yhdessä tekeminen ja ihmisläheisyys. Palkinnon saaja on asenteeltaan positiivinen, iloinen ja innostava, niin sanottu arjen sankari, joka toimii kuulotyön hyväksi. Ensimmäisen kerran palkinto myönnettiin vuonna 2020 Satu **Savilaakso-Aholle** Oulun Seudun Kuulosta.

Digitaidot kuuluvat kaikille

TEKSTI: ANNETTE FAGERSTRÖM
KUVAT: RODEO.FI

Nuoret eivät ole automaattisesti digitaidot hallitsevia "diginatiiveja", vaan heidän täytyy oppia tarvittavat tiedot ja taidot siinä missä muidenkin. Tämä käy ilmi Digi- ja väestötietoviraston tekemästä kartoituksesta.

Nuoret saavat apua digitaalisten palveluiden ja laitteiden käyttöön etenkin lähipiiriltään.

Nuoretkin tarvitsevat digitukea

ETENKIN KORONAPANDEMIAVUOSI nosti esille sen, että nuorten oletetaan osaavan digiympäristön työkalut, eikä niiden käyttöä tarvitse erikseen opastaa.

- Se, että on syntynyt digiaikana ei takaa digitaitoja. Ne ovat opeteltavia asioita aivan kuten lukeminen ja kirjoittaminenkin, muistuttaa Digi- ja väestötietoviraston digituen projektipäällikkö **Minna Piirainen**.

Kartoitusta varten haastateltiin 15-24-vuotiaita nuoria eri taustoista ja elämänvaiheista. Lisäksi haastateltiin nuorten kanssa toimivia sekä nuorten digitaalista maailmaa tutkivia tahoja.

Nuoret itse kokivat tärkeimmiksi digitaalisiksi medialukutaidon ja lähdekriittisyyden, kyberturvallisuuden sekä kyvyn toimia digitaalisessa ympäristössä. Myös viestintä- ja kielitaidot koetaan tärkeiksi taidoiksi. Halu tarkistaa ja lukea tietoa useammasta lähteestä korostaa erityisesti englannin kielen osaamisen tarvetta.

Nuoret voivat kokea haasteita esimerkiksi sähköisten palveluiden käytössä. Palvelun tarjoajan näkökulmasta itsestäänselvyytenä koetut asiat, kuten liitetiedostojen käsittely, eivät ole kaikille tuttuja. Sama havaittiin myös nuorisobarometrissä (2020). Vaikka nuoret ovat taitavia tietynlaisessa digitaalisen maailman toiminnassa, kuten sosiaalisen median käytössä, eivät taidot usein riitä hakemuksien tekemiseen tai pankkiasiointiin.

JULKISTEN PALVELUIDEN selkkokielisyyteen panostetaan jatkuvasti, mutta palvelut koetaan usein vaikeaselkoisina. Tätä lisäävät virkakielisyys ja pitkät tekstisisällöt. Kaikkia käyttäjäryhmiä parhaiten palveleva ratkaisu on, että digitaaliset palvelut ovat saavutettavia ja helposti ymmärrettäviä.

Tällä hetkellä nuorten toiveet, tarpeet ja olemassa olevat palvelut eivät aina kohtaa. Erityisesti tukipalveluihin kaivataan käyttäjälähtöistä kehittämistä, missä nuoret on otettu mukaan alusta alkaen. Verkkopalveluiden varjopuolista puhuttaessa julkisen keskustelun koetaan myös keskittyvän vahvasti vanhemman väestön kokemuksiin haasteisiin.

NETTIKUSAAMINEN ON YKSI nuoria suurimmin huolestuttavista ilmiöistä. Se koskettaa paitsi nuoria itseään, myös heidän ystäväpiiriään ja nuorempia sisarusiaan. Erityisesti kiusaamisen ja häiriökommentoinnin normalisoituminen häiritsee monia.

Komentointi nimimerkin takaa tuntuu etäännyttävän kiusaajan siitä, mitä seurauksia hänen sanoillaan voi tosielämässä olla. Kartoitukseen vastanneet nuoret kokivat, ettei heille ole annettu riittävästi työkaluja kiusaamiseen kohtaamiseen.

Apua digitaalisten palveluiden ja laitteiden käyttöön saadaan etenkin omalta lähipiiriltä. Oppilaitosten toivotaan ottavan nykyistä suuremman roolin digitaalisten taitojen opetuksessa. Nuoret toivovat erityisesti, että kouluissa olisi valmisteltu heitä paremmin arjen digitaalisiin taitoihin, esimerkiksi lomakkeiden täyttämiseen tai töiden hakemiseen digitaalisissa ympäristöissä.

DIGITAALISTEN TAITOJEN PUUTTUMINEN voi tarkoittaa sitä, että nuorilta puuttuu olennaisia työkaluja tulla toimeen arjessa. Jos digitaalisten taitojen oppiminen nojaa pelkästään vanhempien tai lähipiirin apuun, eriarvoisuus nuorten välillä voi kasvaa. Epävarmuus esimerkiksi siitä, miten virallisiin tahoihin voidaan olla yhteydessä, voi estää jopa avun tai tuen hakemisen.

Suuri osa nuorista pärjää, mutta pieni osa putoo palveluiden ulkopuolelle. Muita heikommassa asemassa ovat ne nuoret, jotka eivät ymmärrä tarpeeksi hyvin suomea tai tunne suomalaista palvelujärjestelmää riittävästi hyvin.

Kartoitus antaa useita ratkaisuehdotuksia eriarvoistumisen ennaltaehkäisyyn. Kaikille nuorille tulee tarjota yhdenvertaiset mahdol-

lisuudet digitaalisten taitojen oppimiseen. Digituen tarjoamisen tulee aina tapahtua nuorten ehdoilla. Nuoret on myös syytä ottaa mukaan palvelujen kehittämiseen. Palveluiden laadussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ymmärrettävyyteen, mikä palvelee kaikkia käyttäjäryhmiä.

* Lähde: Nuorten digitaaliset taidot -kartoitus 2021. Diginatiivimyyttiä murtamassa – myös nuoret kaipaavat digitaalisuutta. Digi- ja väestötietovirasto.

***

Kodin rooli digitaalisten taitojen vahvistajana on oleellinen.

Ohjaamo tarjoaa neuvontaa nuorille

→ Minkälaista palvelua Ohjaamo tarjoaa nuorille?

Ohjaamo tarjoaa matalan kynnyksen neuvontaa alle 30-vuotiaille kaikkina arkipäivinä. Matala kynnyks tarkoittaa sitä, että meille voi tulla aukioloaikoina ilman ajanvarausta tai käsitystä siitä, minkä alan asiantuntijaa tarvitsee. Pääpaino on työhön ja opiskeluihin liittyvässä neuvonnassa, mutta autamme säännöllisesti esimerkiksi asunnonhakuun ja Kelan tukiin liittyvissä asioissa.

Ohjaamo perustettiin paikaksi, jossa kaikki nuorten kaipaamat palvelut ovat saman katon alla. Jos meiltä ei löydy tietyn alan asiantuntijaa, saamme sellaisen kiinni ja voimme ohjata nuoren eteenpäin. Omasta takaa meiltä löytyy terveydenhoitaja, sosiaalityöntekijä, opinto-ohjaaja, ammatinvalintapsykologi sekä työhaun asiantuntijoita. Teemme myös yhteistyötä etsivien nuorisotyöntekijöiden, sosiaalityön, Pakolaisavun, Stadin Ammatti- ja aikuisopiston sekä Kelan kanssa. Yhteistyökumppaneiden työntekijät päivystävät viikoittain neuvonnassa. Aikataulut löytyvät verkkosivuiltamme.

Suurin kohderyhmämme ovat nuoret helsinkiläiset työnhakijat, mutta meillä käy asiakkaita sekä läheltä että kaukaa. Sähköposteja tulee säännöllisesti myös ulkomailta!

Minkälaisissa digiasioissa nuoret tarvitsevat apua?

Meiltä kysytään eniten apua perusasioihin, kuten työpaikkojen löytämiseen verkosta ja

työnhakudokumenttien täyttämiseen. Eniten aikaa kuluu juuri CV:n ja työhakemusten kirjoittamiseen. Monet sähköiset palvelut (TE-toimisto, Kela, Opintopolku) koetaan myös raskaiksi.

Mistä mielestäsi johtuu se, että digiosaamisessa voi nuorten välillä olla hyvinkin suuria eroja?

Epäilen suurimman syyn digitaitojen kehityksen hidastumiseen olevan se, että kaikilla ei ole mahdollisuutta saati halua puuhailla tietokoneiden kanssa lapsesta lähtien. Oma harrastuneisuus on paras tapa oppia käyttämään digipalveluita. Digiosaamiseen vaikuttavat lisäksi muutkin tekijät kuin ihmisen oma kiinnostus. Perheen mahdollisuudet hankkia digilaitteita ja huoltajien oma digiosaaminen vaikuttavat myös siihen, kuinka nuoret kokevat oman osaamisensa.

Kun olin itse 2000-luvulla peruskoulussa, aikuiset arvelivat tulevaisuuden nuorison oppivan käyttämään tietokoneita jo alle kouluikäisinä. He olivat oikeassa, mutta eivät osanneet ennakoida älypuhelinintä astumista valtaan.

Älypuhelinintä käyttötaito on levinnyt väestön keskuuteen paljon tietokoneen käyttötaitoa tehokkaammin. Älypuhelin on muita tietokoneita helpokäyttöisempi ja kulkee omistajansa mukana. Varjopuoli on se, että helpompi laite opettaa rajallisemman määrän digitaitoja. Pikaviestiminen ja sosiaalinen media eivät

välttämättä valmenna pitkien tekstien kirjoittamiseen ja tehokkaaseen tiedonhakuun. Monella onkin kapeat digitaidot: osaamista on, mutta vain muutamassa asiassa.

Miten varmistetaan, ettei kukaan jää yhteiskunnan ulkopuolelle puutteellisten digitaitojen takia?

Kannatan kaikissa asioissa ennaltaehkäisevää työtettä. Paras tapa ehkäistä yhteiskunnan ulkopuolelle jäämistä on parantaa digipalveluiden saavutettavuutta sekä niiden käyttöön perehdyttämistä. Palvelut eivät voi jäädä vain tietotekniikkaan erikoistuneiden käytettäväksi.

Älypuhelimien valtaannousun jälkeen esimerkiksi verkkosivujen saavutettavuus on parantunut, kun sivujen ulkoasuun ja luettavuuteen on alettu kiinnittää enemmän huomiota. Kaikissa palveluissa tämä ei kuitenkaan ole yhtä hyvällä tolalla. Esimerkiksi monien yritysten rekrytoinnit ovat yhä 10-15 vuotta vanhojen monisivuisten verkkolomakkeiden takana. Kaikki digitaalisiin palveluihin liittyvät ongelmat eivät ole kiinni käyttäjästä.

Kannattaa myös itse harjoitella mahdollisimman paljon niitä asioita, joita pystyy harjoitteluun.

Mistä kaikkialta nuori voi tarvittaessa saada digitukea?

Digitukea järjestävät hankkeet, kunnat ja järjestöt. Helsingissä digitukea tarjoavat tahot löytyvät Digituen verkkosivujen palvelukartasta. Usein tuki on keskitetty kirjastoihin ja palvelutaloihin, joissa asioi paljon digitukea tarvitsevia. Digitukea kannattaakin kysellä omasta lähikirjastosta.

Myös työväenopistot ovat aktiivisia digituen tarjoajia. Monilla suurilla, julkisilla toimijoilla on lisäksi omat digitukensa, esimerkiksi Kelan digituki. Digituki on yleensä ikärajatonta, mutta eläkeikäisillä on lisäksi omat palvelunsa. Erityisesti nuoria auttavat Ohjaamot. Lisätietoa: www.ohjaamot.fi

Vastaajana DANIEL MUHONEN,
Ohjaamon uraohjaaja
Helsingin työllisyyspalvelut

Teemme verkkoviestinnästäsi saavutettavan!

Suomessa yli 1,2 miljoona ihmistä tarvitsee saavutettavaa verkkosisältöä

noin **800 000**
kuulovammaista

noin **80 000**
näkövammaista

4000 - 5000

kuuroa, joiden äidinkieli on viittomakieli

650 000 - 750 000
selkokieltä tarvitsevaa

Saavutettavuus verkkopalveluissa:

TEKNIikka

nojaутuu WCAG 2.0 standardiin

SISÄLTÖ

selkeä sisältö tarjolla eri aistikanavien kautta

Saavutettavuusdirektiivi

Kommunikointi kuuluu kaikille

EVANTIAN PALVELUT

evantia

Tekstitys

Tekstitämme videoissa kuuluvan puheen sekä muut äänet.

Selkokieli

Mukautamme tekstit selkokielelle. Selkotehti on sisällöltään, sanastoltaan ja rakenteeltaan yksinkertaisempi ja ymmärrettävämpi kuin yleiskieli.

Viittomakieli

Tulkaamme tai käänämme viittomakielelle verkkolähettykset, tekstit ja tallenteet.

Kirjoitustulkaus

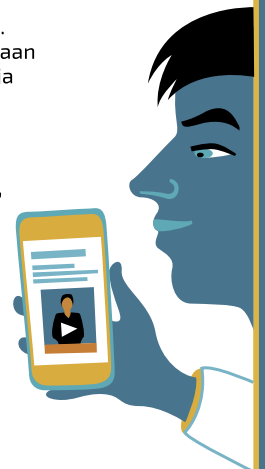
Kirjoitamme suorassa verkkolähettyksessä äänen ja puheen tekstiksi.

Kuvailutulkaus

Välitämme sanallisesti suorassa verkkolähettyksessä tai videossa olevan visuaalisen sisällön.

Tukiviittomat ja kuvakommunikaatio

Toteutamme tekstien ja videoiden sisällöt myös tukiviittomin ja kuvamerkeillä.

Saavutettavuusverkossa.fi

Digitalisaatio lisää parhaimmillaan yhdenvertaisuutta

Kuuloliiton Digitaidot-projektissa toteutettiin ”Älylaitteet ja digitaaliset palvelut kuulovammaisten arjessa”-kyselytutkimus syksyllä 2021. Selvityksen tavoitteena oli selvittää, miten kuulovammaiset kokevat digitalisaation vaikuttavan omaan arkeensa. Selvitys toteutettiin kahdessa kuuloyhdistyksessä: projektissa mukana olleessa Vantaan Kuuloyhdistyksessä sekä Vaasan Seudun Kuulo ry:ssä. Selvitys lähetettiin 360 henkilölle, joista 136 vastasi kyselyyn.

Digitaidot-kyselyssä selviää, että kuulovammaiset kokevat hyötyvänsä digipalveluista. Suurin osa vastaajista (77% älylaitteita ja 75% palveluita) kykenee käyttämään laitteita ja palveluita hyvin tai ainakin osittain itsenäisesti. Tyypillisimmin käytettyjä palveluita ovat verkkopankki, sähköposti ja uutisten seuraaminen. Noin puolet vastanneista on tehnyt viranomaisilmoituksen sähköisesti.

”Asioiden hoitaminen on helpottunut, koska esim. kellonajat ja päivämäärät ovat selkeästi näkyvissä eikä tarvitse tarkistaa toisen palvelusta mitä. Sillä helposti kuulee väärin joko taustamelun tai toisen huonon artikuloinnin vuoksi. Myös itse asiat on helpompi selvittää lukemalla eikä tule väärin kuultuja selvityksiä.”

Suurin osa kyselyyn vastanneista (71%) näkee digitalisaation myönteisenä asiana, joka on helpottanut asiointia ja antanut vaihtoehdon puhelinpalvelulle. Sähköiset kanavat, kuten verkkopalvelut, sähköposti, chatit ja tekstiviestit koetaan hyviksi ja toimiviksi asi-

ointikanaviksi kuulovammaisille. Sähköiset kanavat helpottavat kuulovammaisten asiointia, sillä heidän ei tarvitse jännittää kuulemiseen liittyviä vaikeuksia, kuten puhelimitse tai kasvojen asiointia. Palveluita pystytään käyttämään ”käyttämättä kuuloa”, joka vähentää myös pinnistelyn tuomaa väsymystä. Lisäksi digitalisaatio on helpottanut arkea, sillä erilaisissa palveluissa voi asioida itsenäisesti ajasta ja paikasta riippumatta.

”Viranomaispalvelut olisi hyvä saada erilaisin vaihtoehtoin. Kaikilla ei ole mahdollisuus käyttää nettiä, eikä tulostin ole käytössä.”

Vaikka kyselyyn vastanneista suurin osa kokee digitalisaation myönteisenä, voi digitalisaatio lisätä osallisuuden sijasta osattomuutta. Osa vastanneista kokee hankaluuksia digitaalisten palveluiden käytössä. Vastaajista 16% ilmoitti, että ei käytä lainkaan älylaitteita ja 7% koki laitteiden käytön vaikeaksi. Yleisimmäksi syyksi käyttämättömyyteen kerrottiin, että ei omista älylaitteita tai ei tarvitse niitä. Älylaitteiden käyttämättömyyttä ei kuitenkaan perustella kuulovammasta johtuvilla syillä, vaan kuulovammaisen digitaalisiin palveluihin vaikuttaa myös ikä sekä muut terveydelliset ja sosioekonomiset tekijät. Suurin este digitaalisten palvelujen ja älylaitteiden käyttöönottoon liittyy epävarmuuteen omasta oppimisesta. Digitalisaation huonona puoleena vastaajat kokevat, että henkilökohtainen sosiaalinen kanssakäyminen vähenee. Digi-

KUVA: SUSANNA KEKKONEN

taalisten palveluiden rinnalla tulee säilyttää erilaiset palveluvaihtoehdot, kuten kasvokkain tapahtuva palvelu.

Osa kyselyyn vastanneista eivät ole kokeneet tarvetta opetella digitaalisia palveluita, kuten verkkopankkiasiointia tai sähköpostia, sillä käyttävät palveluita mieluummin jonkun läheisen avustamana. Vastauksissa ilmenee, että läheisten avulla on iso merkitys kuulovammaisten digitaalisten palvelujen käytössä. Suurin osa turvautuu läheisen apuun (85%), kun vain 29% vastaajista olivat osallistuneet järjestön tai muun toimijan tarjoamaan digipastukseen.

Kyselyssä tulee esiin, että 42% vastaajista eivät osanneet sanoa, ovatko viranomaiset ottaneet huomioon heidän kuulovamman julkisissa digitaalisissa palveluissa. Vastaajat toivat esiin kuulovammaisten tarpeita digituille ja digitaalisille palveluille. Tärkeää on ottaa huomioon tilan hyvä akustiikka ja poistaa taustahäly. Myös selkeä puhe, apuvälineiden käyttö, kirjoitustulkkaukset auttavat kuulovammaista digitukeen osallistuvaa. Erilaisissa videomateriaaleissa tulee olla tekstitys ja laadukas äänenlaatu. Kyselyyn vastanneet toivoivat myös kuulovammaisille omia kouluksia ja kursseja.

Koko selvityksen voi käydä lukemassa Kuuloliiton Julkaisut-verkkosivuilta.

Digitalisaatio kuulovammaisten kuulonkuntoutuksen tukena

Sähköiset palvelut ovat osa sosiaali- ja terveyspalveluiden kokonaisuutta. Sähköisten palveluiden kautta on mahdollisuus varata tai siirtää aikaa sähköisestä ajanvarauksesta, lukea omia terveystietoja sekä hakea tietoa. Sähköiset terveyspalvelut parantavat palveluiden saavutettavuutta ja vähentävät kustannuksia. Kuulonkuntoutuksen potilasmäärien ennustetaan kasvavan väestön ikääntyessä. Potilasmäärien kasvavaan tarpeeseen vastataan toiminnan kehittämällä, kuten sähköisillä terveyspalveluilla.

Terveyskylä.fi on osa digitaalisen terveydenhoidon palveluita. Terveyskylä.fi-verkkosivu tarjoaa luotettavaa tietoa ja tukea niin potilaille kuin ammattilaisille eri teemojen rakennettujen virtuaalisten talojen myötä. Yksi taloista on Kuulotalo, joka avautui Terveyskylässä syyskuussa 2021.

Kuulotalo on suunnattu kaikenikäisille, joilla on kuulonvaikeuksia tai joiden läheisillä on vaikeuksia kuulla. Kuulotalo tarjoaa tietoa ja tukea kuuloaistin toiminnasta, erilaisista kuulovammoista, kuulonkuntoutuksesta, tinnituksesta ja kuulon tutkimuksesta. Kuulotalossa kävijä saa ohjeita siihen, miten kuulokojeet saa käyttöönsä tai miten kojeita huolletaan. Lisäksi Kuulotalon kautta saa

vinkkejä kuulovammaisen lapsen puheen ja kielen kehittämiseen. Verkkosivusta vastaa Suomen yliopistosairaaloiden kuulonkuntoutuksen asiantuntijat.

Terveyskylä.fi-verkkosivustolla on omapolku-palvelu, jonka kautta löytyy läheteellä toimiva digihoitopolku. Digihoitopolku mahdollistaa sähköisen asioinnin potilaan ja sairaalan välillä. Se täydentää perinteistä erikoissairaanhoidtoa ja vastaanottokäyntiä. Digihoitopolulla voi lukea ohjeita, täyttää hoitoon liittyviä kyselyitä, varata ajan, olla yhteydessä ammattilaisiin tai välittää esimerkiksi terveystietojen seurantatietoa.

Kuopion yliopistollisen sairaalan (KYS) Korva-, nenä-, kurkkutautien poliklinikka on kehittänyt kaikenikäisille kuulonkuntoutuspotilaille oman digihoitopolun. KYSin hoitopolku on suunnattu kuulokojeen, sisäkorvaistutteen ja kuulonparannusleikkauspotilaille. KYSin digihoitopolku otetaan käyttöön vuoden 2022 aikana ja se on herättänyt kiinnostusta myös muissa yliopistosairaaloissa. Lisäksi Päijät-Hämeen keskussairaalalla on ollut elokuusta 2020 alkaen käytössä ensimmäisen kuulokojeen saajan digihoitopolku.

Digihoitopolku nykyaikaistaa kuulonkuntoutusta sekä kuulokojeen saantiin ja huoltoon liittyvää palvelua. Sen tarkoituksena on motivoida potilasta kuulokojeen käyttöön. Digihoitopolku on kuulonkuntoutuspotilaille hyvin soveltuva, sillä puhelinasioinnin sijaan hoitopolulla voi lähettää viestejä audionomille. Omaan hoitoon liittyvät ohjeet löytyvät hoitopolulta sähköisessä muodossa, jolloin niihin voi tutustua itselle sopivana ajankohtana. Kuulonkuntoutujan hoitopolulta löytyy myös kuunteluharjoituksia ja kyselyitä. Kyselyiden avulla selvitetään potilaan kokemuksia kuuloista ja kuulon vaikutuksista arjen erilaisissa tilanteissa. Kyselyiden avulla myös kehitetään kuulonkuntoutusta.

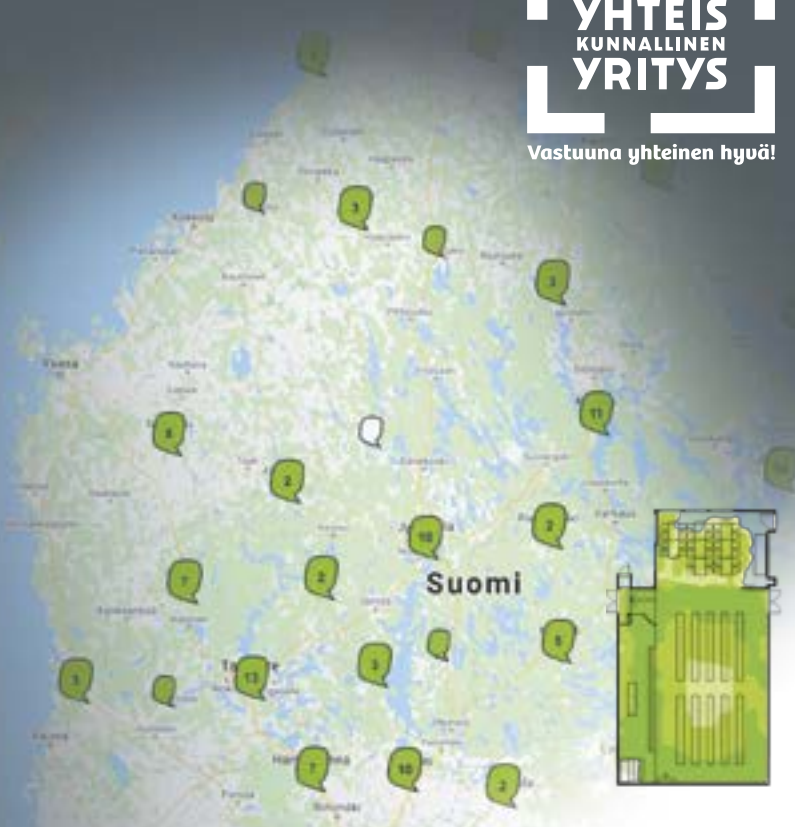
Digihoitopolun käyttäminen on vapaaehtoista ja toimii perinteisen kuulonkuntoutuksen tukena. Digitaalinen terveydenhoito herättää kysymyksiä sen turvallisuudesta. Terveyskylän palvelu on tietoturvallinen ja käyttöönotto vaatii vahvaa tunnistautumista pankkipalveluiden tai mobiilivarmenteen kautta. Digihoitopolulla ei ole potilastietoja. Myös ammattilaiset kirjautuvat digihoitopolulle sähköisellä varmennekortilla.

Qlu®

Me kerromme missä
induktiosilmukalla
kuulee hyvin.

Auta meitä, ja kerro
missä ei kuulu. Pyrimme
korjaamaan tilanteen.

kuulokuvat.fi

Etsi silmukka

Tee ehdotus ja vaikuta kuulemiskokemukseen

Hae ehdotuksia

Yhteydenottopyyntö

Leikkaus mahdollisti uuden romaanin kirjoittamisen

Tämän vuoden Finlandia-palkinnon voittanut **Jukka Viikilä** (s. 1973) teos *Taivaallinen vastaanotto* on kokeellinen romaani. Sen lukijan tulee luopua tavanomaisista odotuksista: juonesta ja kronologiasta, tutuiksi tulevista henkilöhahmoista ja konventionaalisesta rakenteesta. Vastineeksi lukija pääsee nauttimaan tarkasta kielestä sekä pohtimaan kirjallisuutta, kirjoittamista ja teosten vastaanottamista.

Viime vuosina on ollut oikea autofiktiivisten teosten buumi. Niissä yhdistetään tekijöiden kokemuksia ja elämänvaiheita sekä fiktioita. Viikilän romaanissa kertojana on fiktiivinen kirjailija Jan Holm, joka on kirjoittanut *Taivaallinen vastaanotto* -teoksen. Hän on joutunut läpikäymään avosydänleikkauksen ja kirjoittanut romaanin toipilasaikanaan. Näin on käynyt myös Jukka Viikilälle. Väsymyksen ja eteisvärinän takia todettu läppävika oli vienyt hänet pikaisesti leikkauspöydälle marraskuussa 2018. Sairaalasta päästyään, vuoden 2019 alussa hän oli tarttunut heti uuteen kirjaan. Leikkaus ja sairausloma olivat vapauttaneet kirjailijan palkkioita tuottavista tehtävistä. Viikilä kiistää, että kyse olisi autofiktiosta; hän on vain käyttänyt kokemuksiaan romaanin aineksina. Kirja leikittelee autofiktiolla.

*Jukka Viikilä:
Taivaallinen
vastaanotto. Otava
2021.*

*Myös e- ja
äänikirjana,
lukijana Ville-
Veikko Niemelä*

Jukka Viikilän romaanissa vaikuttaa Jan Holmin fiktiivinen kirja.

Raskaan aiheen vastapainoksi Viikilä loi romaanin kevyen rakenteen: kirjassa vuorottelevat Jan Holmin puheenvuorot ja fiktiivisten lukijoiden kommentit.

”Romaanini muoto on himmeli. Se on yhtäläinen joka suunnasta. Olen koonnut sen oljista. Pienimmätkin lämpötilavaihtelut saavat sen liikkeeseen. Jos sen ohi yrittää hiipiä, se alkaa pyöriä. Yhdestä tikunraapaisusta se roihahtaa liekkeihin.”

Toimittajalle rakenne tuo mieleen joukkohaastattelun: satunnaisilta kadulla kulkejoilta kysellään kommentteja kirjasta. Monet pääsevät ääneen vain kerran, jotkut ja heidän elämäntilanteensa tulevat tutuiksi. Viikilällä on dramaturgin koulutus ja hän on runojen ja lyhytproosan lisäksi tehnyt käsikirjoituksia ja kuunnelmia, kohtauksina eteneviä tekstejä. *Taivaallisen vastaanoton* nosti voittajaksi elokuvaohjaaja Zaida Bergroth.

Vuonna 2016 Viikilä on saanut Finlandia-palkinnon esikoisromaanistaan *Akvarelleja Engelin kaupungista*. Hän on yksi kolmesta kirjailijasta, jotka ovat saaneet Finlandia-palkinnon kaksi kertaa; muut ovat Bo Carpelan (2005 ja 1993) ja Olli Jalonen (2018 ja 1990). Myös *Akvarelleja* on fragmentaarinen romaani, fiktiivinen yöpäiväkirja.

Erilaisten lukijoiden monet kommentit saattavat väsyttää romaanin lukijaa, riippuen siitä, missä määrin niiden maailma tulee lähelle häntä. Tekstiä terävöittää ironia; kommentoijat yrittävät esiintyä asiantuntijoina. Kirjan loppua kohti kertojan puheenvuorot tihenevät ja leikkauksen lähestyminen lisää dramatiikkaa. Aiheen vakavuuden kaikki ymmärtävät, sydän sykkii jokaisella niin kauan kuin jaksaa.

KUVA: OTAVA/JONINERÄSÄNEN

Kotimaisten tv-ohjelmien tekstityksessä parantamisen varaa

Kyselytutkimuksella selvitettiin, kuinka katsojat kokevat kotimaisten tv-ohjelmien ja suoratoistopalvelujen tekstityksen. Selvisi, että tekstityksen laadussa on yhä parantamisen varaa. Monia kotimaisia tv-ohjelmia ei tekstitetä lainkaan, Ylen ohjelmatarjontaa lukuun ottamatta. Tämä rajaa erityisesti kuulovammaisen katsojan valinnanvapautta. Parhaimmillaan kotimainen tv-tekstitys palvelee monia eri käyttäjäryhmiä.

Humanistinen ammattikorkeakoulu ja Kuuloliitto selvittivät mitä mieltä kuulovammaiset tv-katsojat ovat julkisen palvelun, kaupallisten tv-kanavien ja suoratoistopalveluja tarjoavien media-yhtiöiden kotimaisten tv-ohjelmien tekstityksen laadusta. Kyselyllä selvitettiin myös, mitä piirteitä tekstityksissä arvostetaan.

Kuulovammaiset katsojat arvostavat sitä, että ohjelmaan on ylipäänsä saatavilla tekstitykset. Kaikkien kotimaisten ohjelmien kohdalla näin ei valitettavasti ole. Vastajat arvostivat sitä, että tekstitys noudattaa ohjelman alkuperäistä puhetta ja puherytmiä. Haastavaksi koetaan tekstitysten löytäminen ja käyttöönotto, koska ohjelmatekstityksen saa näkyviin eri tv-kanavilla ja suoratoistopalveluissa eri tavoin.

Erityistä kiitosta saivat Yleisradion tarjonta ja laadukas tekstitys. Myös MTV sai positiivista palautetta. Sen tekstitystarjonta on parantunut entisestään.

Monien suoratoistopalveluiden kotimaisia ohjelmia ei ole lainkaan tekstitetty, Netflixiä lukuun ottamatta. Sanoma Median TV4-kanavan automaattiset tekstitykset eivät keränneet kiitosta. Enemmistö vastaajista koki laadun niin heikoksi, että on sama kuin tekstitystä ei olisi lainkaan.

”Monilla kanavilla tekstitys on laadukkaalla tasolla, mutta Nelosella on käytössä automaattitekstitys ja se on ala-arvoisen huonoa, että ei tule käytettyä ollenkaan. Harmittavaa kyllä! Nelonen ja muut kuin Ylen ja Mtv:n kanavat tuottavat sellaista tekstitystä, että siitä ei ole mitään hyötyä kuulovammalliselle.”

– Ote avovastauksesta-

– Puhumme yhdenvertaisuudesta ja kaikkien oikeudesta tiedonsaantiin. Tekstitys auttaa kuulovammaisia katsojia seuraamaan kotimaisia tv-ohjelmia. Tekstityksestä hyötyvät monenlaiset käyttäjäryhmät muun muassa viittomakieliset kuurot, ikäihmiset, lukemaan oppivat lapset ja maahanmuuttajat. Myös kuulevat hyötyvät tekstityksestä katsoessaan kotimaista tv-ohjelmaa esimerkiksi bussissa, Kuuloliiton asiantuntija **Sami Virtanen** kertoo.

– On tärkeää, että kotimainen tv-tarjonta saa sille kuuluvan arvonsa ja, että kaikki katsojat pääsevät halutessaan nauttimaan siitä. On varmasti myös tv-yhtiöiden etu, että kotimaiset tv-ohjelmat saavat lisää katsojia, Virtanen muistuttaa.

Taustaa tekstitysbarometrista

Vastauksia kerättiin 23.8.–12.9.2021 välisenä aikana. Vastauksia saatiin kaiken kaikkiaan 158 – koko Suomi melko hyvin edustettuna. Enemmistö vastaajista oli Uudeltamaalta. Lähes puolet vastaajista oli 41-59-vuotiaita. Vastaajista 61 prosenttia kertoi käyttävänsä tekstitystä, koska ei kuule. 54 prosenttia vastaajista kertoi käyttävänsä tekstitystä kuulohavainnon tukena. 34 prosenttia pitäessään vastaanotinta hiljaisella tai äänettömällä ja 22 prosenttia kielen ymmärtämisen tukena.

Päivystysapu 116 117 -tekstipalvelu palvelee eri puolella Suomea

Kuuloliitto ja Kuurojen liitto ovat olleet mukana kehittämässä 116 117-päivystysapupalvelun puhelinpalvelusta kuulovammaisille ja kuuroille saavutettavaa palveluversiota. Joulukuussa 2021 116 117-päivystysapupalvelun puhelinpalvelu ja tekstipalvelu siirtyivät kokonaisuudessaan DigiFinland Oy:n alustalle. Tekstipalvelu löytyy nyt chat-palveluna sivulta <https://116117.fi/> Tekstipalvelun käyttäminen vaatii vahvan tunnistautumisen pankkitunnuksilla, varmennekortilla tai mobiilivarmenteella. Tunnistautumisen jälkeen pääset keskustelemaan ja kirjoittamaan päivystysavun ammattilaisen kanssa.

Ennen joulukuuta 2021 päivystysapu 116 117-tekstipalvelu on ollut fyysisesti HUS:in verkkosivuilla. Tämä on sekoittanut joitakin muiden alueiden asiakkaista eivätkä he kaikki ole löytäneet tekstipalvelun pariin. Tekstipalvelun tuottaminen on keskitetty ja HUS vastaa tekstipalvelun tuottamisesta koko maan alueella.

Sosiaali- ja terveydenhuollon 116117-päivystysapupalvelu on luotu osana sosiaali- ja terveyspalvelujen neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittämistyötä ja kansallista yhtenäistämistä. Päivystysapupalvelun numero on koko Suomessa sama. Palvelusta voi kysyä ohjeita ja neuvoja äkillisiin terveysongelmiin. Palvelu on tarkoitettu erityisesti niihin hetkiin, kun oma terveysasema on kiinni ja asiakas miettii, että tuleeko hänen lähteä päivystykseen ongelmansa kanssa. Palvelusta saa päivystykseen ohjaamisen lisäksi tarvittaessa itsehoito-ohjeita sekä ohjausta sosiaalihuollon palvelujen piiriin. 116 117 -palvelu ei ole tarkoitettu hätätilanteisiin vaan hätätilanteissa tulee soittaa hätänumeroon 112 tai lähettää hätätekstiviesti 112, jos on rekisteröitynyt hätätekstiviestipalvelun käyttäjäksi.

TV-tekstitys kuntoon!

Digitaalinen tekstitys:

Valitse television tai digiboksin asetuksista tekstityskieleksi hollanti. Tallentavat digiboksit mahdollistavat tallennuksen tekstityksen kanssa. Tämä koskettaa erityisesti seuraavia kanavia:

- YLE 1 (myös YLE Uutisten tekstitys klo 15.00, 17.00, 19.10, 20.30 ja 21.50).
- YLE 2
- YLE Teema
- YLE FEM (ruotsinkieliset ohjelmat ruotsiksi)
- MTV3

Perinteinen teksti-tv:n tekstitys:

Valitse tällöin tekstitys seuraavilta sivuilta:

- YLE 1 sivu 333
- YLE 2 sivu 334
- Yle Teema sivu 336
- NELONEN sivu 333

Tekstityksestä kertovat tiedot näkyvät:

YLE: Oikeassa yläkulmassa näkyvä teksti. Suomenkielisillä kanavilla YLE 1, YLE 2 ja YLE Teema teksti on: **Tekstitetty suomeksi** ja ruotsinkielisellä YLE FEM -kanavalla: **Svensk textning**.

Tulevat suomenkieliset tekstitetyt ohjelmat voi tarkistaa tästä osoitteesta: <http://yle.fi/ohjelmapas/tekstitys/>

NELONEN: Ohjelman alkaessa ja mainoskatkon jälkeen näkyy ilmoitus: "Ohjelma on nähtävissä tekstitettynä sivulla 333".

NETTI-TV:

Yle AREENAssa mahdollisen ohjelmatekstityksen saa näkyviin, kun vie ohjelman alettua hiiren kuvan päälle, klikkaa ruutuun ilmestyvää TXT-ikonia ja valitsee kieleksi "suomi (ohjelmatekstitys)".

LISÄTIETOJA TEKSTITYKSESTÄ:

YLE: www.yle.fi/ohjelmatekstitys ja Facebookista: www.facebook.com/yleohjelmatekstitys.

Kattava TV-opas, jossa kerrotaan kaikkien pääkanavien kotimaisten ohjelmien tekstityksestä löytyy verkko-osoitteesta: <http://www.ampparit.com/tv-opas> -- > klikkaa hiirellä ohjelman kohdalle, niin avautuu ohjelmatiedosta kertova ikkuna ja samalla kertoo, onko ohjelma tekstitetty.

Huulioluvun opiskelu taas mahdollista

– Uusi materiaali herättää kiinnostusta

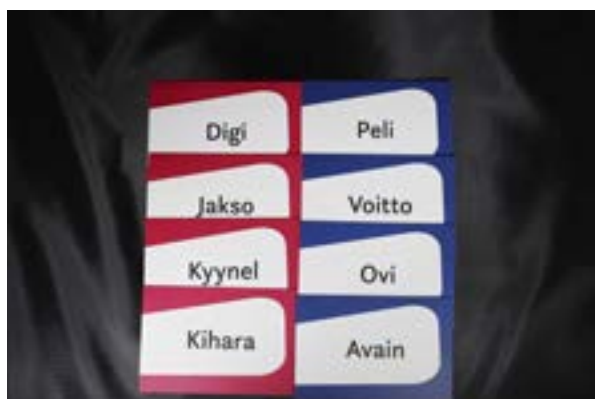
Noin viisi vuotta sitten Kuuloliiton liittohallituksen kokouksessa keskusteltiin huulioluvusta, johon liiton nykyinen puheenjohtaja **Jouni Aalto** totesi, että kuuloyhdistykset tarvitsevat materiaalia huulioluvun opettamiseen. Ennen varsinaisen materiaalin valmistamista oli selvitettävä monta asiaa. Esimerkiksi minkälainen on huulioluvun opetuksen ja opetusmateriaalin tilanne Suomessa, minkälainen tilaus opetukselle on tai minkälaisia polkuja huuliopetus on kulkenut tähän päivään tultaessa. Lähtökohtien selvittyä noin pari vuotta sitten käynnistettiin uuden opetusmateriaalin suunnittelu ja valmistelu.

Keväällä 2021 keskellä vaikeaa korona-aikaa valmistui Hauskaa huuliolukua – Huulioluvun ryhmäopetusmateriaali. Keskeisinä toimijoina materiaalin valmistamisessa ovat olleet Kuuloliiton asiantuntija **Esa Kalela**, huulioluvun tutkimusta tekevä Helsingin yliopiston lehtori **Satu Saalasti** sekä HUS:n puheterapeutti **Kati Pajo**. **Ville Hyvönen** Helsingin Yliopistosta Psykologian ja logopedian osastolta teki aiheesta pro gradu -tutkiel-

man ”*Huuliolukutaidon kuntoutus, arviointi ja uuden harjoittelumateriaalin tarve Suomessa*” (Satu Saalasti ohjasi), jossa kerättiin taustatietoa tähän hankkeeseen. Juuri valmistunut huulioluvun ryhmäopetusmateriaali on tehty ensisijaisesti kuuloyhdistysten käyttöön, mutta sitä voivat käyttää myös muut huulioluvusta kiinnostuneet ja siitä hyötyvät.

Tilanteesta riippuen huulioluvusta voi olla apua jokaiselle. Hälyisässä ympäristössä, esimerkiksi ravintolassa, jokainen kuulon määrästä riippumatta hyötyy ja todennäköisesti myös käyttää huuliolukua. Osa tekee sen täysin tiedostamatta, osa taas hyvinkin tiedostaen ja perusniksit tietäen. Huonokuuloisilla huulioluku tukee puheen ymmärtämistä, kuultua informaatiota täydennetään visuaalisella tiedolla. Heille tämä taito on usein toimivan kommunikaation varmistamiseksi yksi tärkeimmistä. Siitä on apua kaikkialla. Taito ei ole paikkasidonnaista, eikä se edellytä vastapuolelta muuta kuin, että puhuu toista kohden. Lisäksi huuliolukutaidosta ei lopu paristot ja se toimii aina, kunhan vaan valoa on riittävästi. Taidosta hyötyvät ennen

kaikkea ne, joilla kuulo on heikentynyt tai sitä ei ole lainkaan.

Huulioluvun opetusta annetaan jonkin verran puheterapeuttien osalta henkilöille, joiden kuulo on laskenut. Kuuloliiton tai sen jäsenyhdistysten järjestämästä huulioluvun opetuksesta on todennäköisesti aikaa ainakin parikymmentä vuotta. Huulioluvun opetusmateriaali on ollut niin ikään vanhentunutta ja opiskelumahdollisuudet tämän tärkeän taidon suhteen ovat siis olleet jo pidemmän aikaa kovin kehnot.

Huulioluvun uusi opetusmateriaali on ensimmäinen osa mahdollisesta laajemmasta kokonaisuudesta.

–Jos materiaalille löytyy kiinnostusta ja porukka haluaa lisää, toki teemme uusia harjoituksia”, kertoo Kuuloliiton asiantuntija Esa Kalela.

Materiaali on suunniteltu hyvin helpoksi ottaa käyttöön ja sellaiseksi, että se soveltuu juuri kuuloyhdistysten tai vastaavien käyttöön. Kyse on siis ryhmäopiskelumateriaalista. Harjoitukset ovat pari- tai ryhmäharjoituksia. Valmis paketti sisältää kaikki harjoituksissa käytettävät materiaalit sekä selkeät ohjeet vetäjälle. ”Hauskaa huuliolukua” tulee piakkoin yhdistysten tilattavaksi Kuuloliiton verkkosivuille. Järjestämme myös yhdistysten huulioluvun ryhmäopetuksen vetäjille koulutusta, sekä etänä että liveinä. Huuliomateriaalia on pilotoitu kahdessa kuuloyhdistyksessä ja vastaanotto niissä oli todella myönteinen. Tällaiselle mukavalle kerhotoiminnalle on nyt tilausta.

Huulioluku on puheen sisällön päättelemistä puheen näkyvistä piirteistä kuten huulten, kielen ja leuan liikkeistä. Päättelyä täydennetään eleiden, ilmeiden, kehonkielen ja tilannevihjeiden perusteella. Huulioluku tukee puheen ymmärtämistä, vaikka ei kuulisikaan puhujan ääntä.

Uusi nuorisotoimikunta on valittu!

Uusi nuorisotoimikunta valittiin joulukuussa 2021 pidetyssä nuorisotoimikunnan yleiskokouksessa. Tästä pääset tutustumaan uuteen nuorisotoimikuntaan

Fanni Heikkinen / Puheenjohtaja

Heissan! Olen 20v Oululaistunut Kai-nuulainen. Opiskelen ensimmäistä vuotta Oulun ammattikorkeassa konetekniikan insinööriksi. Minulla on vaikea kuulonalenema oikeassa korvassa ja tinnitystä. Äkillinen kuulovamma tuli kun olin 17-vuotias ja sille ei löytynyt syytä. Pääsin onnekseni heti Kuuloliiton tapahtumiin osallistumaan ja vertaistukea on saanut sylin täydeltä.

Nutossa olen toiminut jo pitemmän aikaa ja nyt olen toista kautta nuton puheenjohtaja ja innolla odotan mitä kaikkea keksitään tulevalle vuodelle.

Emma Kähkönen / Varapuheenjohtaja

Morjensta vaan kaikille! Tosiaan oon kohta 19-vuotias lukiolainen, joka pääsi toiselle Nuto-kaudelle mukaan. Tällä hetkellä asun vielä Oulussa, mutta kesän jälkeen tavoitteena on päästä Helsinkiin opiskelemaan kulttuurituotantoa. Itsellä ollut ihan lapsesta asti keskivaikea kuulovamma, joka aiheuttanut vaihtelevan määrän ongelmia ystävyys-suhteissa sekä koulussa.

Nutossa on kuitenkin mukana juurikin siksi, että yhdessä vertaistuen avulla ja jokaisen kokemuksen kautta voimme vaikuttaa muihin ihmisiin ja tehdä tulevien moottorikorvien elämän helpommaksi.

Janna Käsmä

Moikka! Oon Janna 20-vuotias syntyperäinen Kuusamolainen ja myöhemmin Ouluun muuttanut toisen vuoden media-alan opiskelija. Minulle diagnosoitiin viisivuotiaana vaikea-asteinen molempien korvien sensorineuraalinen kuulovamma. Käytössä on ollut erilaisia kuulolaitteita. Yläasteella kuulokojeiden apu ei enää riittänyt, joten 2019 syksyllä leikattiin oikeaan korvaan sisäkorvaistute. Syksyllä 2020 leikattiin toinen myös vasempaan korvaan. Kuulovamman vaikeusaste on nykyään erittäin vaikea-asteinen.

Kuuloliiton leirille menin ensimmäistä kertaa mukaan viime vuoden joulukuussa. Jännitti ihan älyttömästi, mutta pääsin todella hyvin mukaan ihanaan porukkaan. Nyt sitten olen Nutossakin ensimmäistä kertaa. Olen todella innoissani tulevasta vuodesta, uusista ihmisistä ja siitä mitä kaikkea Nutossa keksimme. Nähdään tapahtumissa!

Susanna Haarala

Moi! Mun nimi on Susanna ja oon kohta 28-vuotias helsinkiläistynyt länsirannikon kasvatti. Valmis-tuin muutama vuosi sitten restonomiksi ja nykyään työskente-len tiimiassistenttina kansainvälisessä yrityksessä. Mulla on keskivaikea kuulonalenema, joka löydettiin kun olin 20v ja sain kojeet molempiin korviin. Oon ollut mukana Kuuloliiton toiminnassa

vasta alle vuoden, mutta homma vei heti mukanaan ja oonkin todella innoissani tulevasta Nuto-kaudesta mahtavalla porukalla!

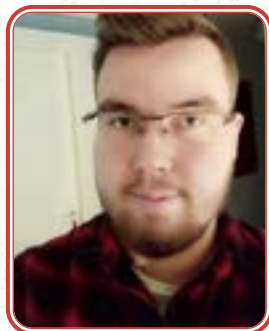
Oona Konttinen

Hei! Olen Oona ja 21-vuotias nuori nainen, joka on kotoisin Hyvinkäältä. Olen kaksikielinen, eli suomalainen viittomakieli ja suomi. Olen syntymäkuuro ja minulla on molemmissa korvissa sisäkorvaistutukset. Istutteen leikattiin, kun olin n. 3-vuotias oikeaan korvaan ja 9-vuotiaana vasempaan korvaan.

Olen ensimmäistä kertaa mukana Nutossa ja odotan innolla tulevaa kautta, koska meillä on huippu porukka kasassa. Olen käynyt pienestä pitäen kuulo- ja viittomakielialan järjestöjen leireillä ja tapahtumissa. Niistä on jäänyt hyviä muistoja ja saanut hyviä kavereita.

Leevi Paakkinen

Moikka, mie oon Leevi! Oon kohta 22-vuotias toisen vuoden sosionomiopiskelija Helsingistä. Alun perin oon kotosin Imatralla, missä oonkii asunu suurimman osan elämästäni. Miulla todettiin keskivaikea kuulovamma

6-vuotiaana ja alakoulusta lähtien oon ollut mukana Kuuloliiton tapahtumissa ja toiminnassa.

Kaikki tähänastiset Kuuloliiton tapahtumat ja toiminta on ollut ihan todella mahtavaa, enkä maltaisi odottaa, mitä kaikkea kivaa pääsemme keksimään tälle vuodelle uudistuneella Nuto-porukalla!

Kiia Purmonen

Heips, oon 22-vuotias Tampereen seudulle eksynyt pohjoiskarjalainen. Mulla on todettu vaikea kuulovika noin neljävuotiaana, ja vasemmasta korvasta löytyypi kuulokoje ja oikeasta taas vasta yli vuoden ollut sisäkorvaistute. Lukiosta valmistumisen jälkeen vietän tällä hetkellä toista välivuotta töiden parissa, mutta pyrin hakemaan korkeakouluihin.

Olin aktiivisesti mukana Kuuloliiton tapahtumissa lapsena, mutta ajan myötä se jäi pois. Innostuin uudelleen tästä toiminnasta viime keväänä, ja hetkeäkään en oo katunut mukana Nutossa ollessani! Oon saanu tavata siistejä tyyppejä, hyviä muistoja ja kokemuksia ja ennen kaikkea vertaistukea. Toivottavasti nähdään pian!

Tiesitkö, että kuulokojeiden tai sisäkorvaistutteiden ei tarvitse näyttää tylsiltä! Voit koristella ja tuunata ne oman näköiseksesi!

Suosittelen ensimmäiseksi selvittämään, mikä merkkiset ja malliset sisäkorvaistutteen prosessorit tai kuulokojeet sinulla on. Kun nämä asiat ovat selvillä, kannattaa googlettaa englannin kielisillä sanoilla esim. “cochlear implant jewelry” tai “hearing aid jewelry”. Näin löydät laajemman valikoiman tarvikkeita. DeafMetal- ja Etsy-verkkokaupoista voit ostaa turvallisesti ja luotettavasti. Etsystä löytyy paljon erilaisia koruja ja tarroja jne.

Kuulokeskuksissa kannattaa kysyä, onko mahdollista, että korvakappaleisiin laitettaisiin koristeita esim. väriä, glitteriä tai “timantteja”. Nämä asiat pitää itse kysyä korvakappaleen tekijältä.

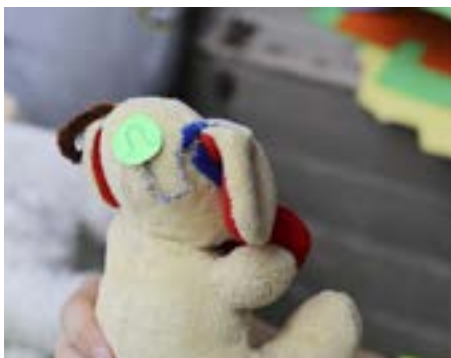
Jos sinulla on tulossa kojeiden tai prosessorien vaihto, niin halutessasi voit kysyä kuulokeskuksesta, olisiko sinulla mahdollisuutta saada seuraavat kuulokojeesi eri värisenä kuin edelliset kojeesi. Tämä toki riippuu merkistä ja malleista, mutta monissa merkeissä on nykyään iso värivalikoima.

Istutteisiin on mahdollisuus laittaa erilaisia koruja, esimerkiksi DeafMetallilla on koruja, jotka laitetaan kiinni kelaan. DeafMetallilta löydät löydät paljon eri näköisiä ja värisiä kelakoristeita sekä korvakoruja muistuttavia koruja istutteisiisi.

Voit tuunata kuulokojeesi tai prosessorisi itsesi näköiseksi ja rokata niillä. 😊

P.S. Olemme julkaisseet myös videoita, joissa näytetään erilaisia koruja. Videot löydät TikTokista Kuuloliiton nimellä. 😊

Linkit verkkokauppoihin:
DeafMetal: fi.deafmetal.store/
Etsy: www.etsy.com/?ref=lgo

Hanke lisäsi huonokuuloisten ikäihmisten digitaitoja

Kuuloliiton Digitaidot-hanke (2019–2021) kehitti huonokuuloisten digitaitoja ja lisäsi mahdollisuuksia saavutettavaan digitukeen. Hankkeen loppuseminaarissa nousivat esiin huonokuuloisten kokemat haasteet digipalvelujen käytössä ja tuen saamisessa.

Digitaidot-hankkeen koordinaattori **Iida Heinämäen** mukaan hankkeen käynnistämiseen vaikutti olennaisesti huonokuuloisille soveltuvan digituen puutteellisuus ja tarve lisätä huonokuuloisten ikäihmisten digiosaamista.

–Hankkeen tarkoituksena on ollut madaltaa kynnystä käyttää digitaalisia palveluja.

Hankkeen järjestämiin digityöpajoihin on Heinämäen mukaan osallistunut kolmen vuoden aikana yli kahdeksansataa henkilöä, jotka kokevat oppineensa uusia taitoja. Hankkeessa on työpajojen ohella järjestetty koulutuksia yhdistyksille, koulutettu digitukihenkilöitä ja lisäksi oltu mukana lukuisissa verkostotapaamisissa. Heinämäki arvioi, että digituen tunnettuus on hankkeen tuloksena lisääntynyt.

DigiON-projektissa työskentelevä **Hanna Rantala** toimi Digitaidot-hankkeen koordinaattorina syksyyn 2021 saakka. Rantalan mukaan hankkeen työpajojen tärkeintä antia osallistujille olivat mahdollisuus kokeilla uusia menetelmiä ja yhdessä oppiminen. Monilla oli kokemuksia, että työpajojen seurauksena pääsi viimein jyvälle asioista.

–Digi voi parhaimmillaan helpottaa arkea ja lisätä palvelujen saavutettavuutta.

Rantalan mukaan digitalisaatioon liittyy kuitenkin paljon haasteita, jotka tulevat näky-mään myös Kuuloliiton toiminnassa.

–Digitalisaatio voi voimistaa syrjäytymisen kokemusta henkilöillä, jotka eivät pysy muutoksessa mukana. Siirtyminen etäpalveluihin etenkin korona-aikana on ollut hurjaa.

–Kuulovammaisten näkökulmasta haaste on, ettei tällä hetkellä ole saatavilla huonokuuloisille soveltuvaa opastusta. Etenkin huo-nojen kuuntelu ympäristöjen koetaan haittaavan osallistumista, Rantala painottaa.

Kehittämispäällikkö **Anniina Lavikainen** kertoi hankkeessa tehdyn selvityksen alustavista tuloksista. Kysely toteutettiin pilottiluonteisesti Vantaalla ja Vaasassa ja siihen vastasi 136 henkilöä.

Yhteiskuvassa Hanna Rantala, Anniina Lavikainen ja Iida Heinämäki.

–Selvityksen perusteella nuoret pärjäävät yleensä hyvin digipalvelujen kanssa. Kuulovamma saattaa olla yhteydessä korostuneeseen sähköisen asioinnin tarpeeseen, Lavikainen korosti.

Selvityksen mukaan monet kuulovammaiset kokevat, ettei heidän tarpeitaan ole otettu riittävästi huomioon digipalveluissa. Samalla digipalvelujen koettiin kuitenkin lisänneen yhdenvertaisuutta.

Seminaarissa esiteltiin myös hankkeessa luotua Digitaidot- peliä, joka on yhteisöllinen digitaitojen oppimismenetelmä. Pelin avulla pelaajat harjoittelevat yhdessä älypuhelimensa tai tablettiensa sekä digitaalisten palvelujen käyttöä.

Vantaan kuuloyhdistyksen puheenjohtaja **Tuula Natunen** arvioi yhdistyksen digitaitojen lisääntyneen huomattavasti hankkeen myötä.

–Lähdimme hankkeeseen mukaan, sillä halusimme apua digitaitoihin. Hankkeen aikana moni sai sähköpostin, ja harjoittelimme esimerkiksi laskujen sähköistä maksamista. Hyödynsimme myös peliä uusien taitojen opettelussa.

Natunen arvioi, että työpajoista saatu oppi on mahdollistanut etäkokoukset ja hallituksen työskentelyssä on alettu muutenkin hyödyntää entistä enemmän sähköisiä menetelmiä.

–Ei prosessi kuitenkaan ole ollut helppo meille ikäihmisille. Nuoriso on kasvanut pienestä pitäen käyttämään digitaalisia palveluita.

Kuuroutuneiden toimikunta esittäytyy

Liisa Sammalpenger **- Kuuroutuneiden toiminnan alullepanija**

Olen Liisa Sammalpenger Helsingistä, täytän kesällä 70 vuotta. Kuurouduin 1976, kun neurologi löysi minulta kuulohermokasvaimet. Ehdin opiskella kemiaa ja geologiaa, mutta lopetin kun en enää kuullut eturivistä. Sitten olin kaksi vuotta toimitussihteerinä, jona aikana kuuloni lähti kokonaan. Minulla oli mahtavat työtoverit, jotka eivät päästäneet eristäytymään.

Kuulohermokasvainleikkausten jälkeen kävin silloisessa Kuulonhuoltoliitossa Mäkipellontielä kysymässä, miten voin löytää muita kuuroutuneita. Kuulokeskuksessa vastattiin: ”Meillä on vaihtelovollisuus”. Läksin siitä Tukholmaan etsimään tietoa. Pääsin Ruotsin ensimmäiseen kuuroutuneiden konferenssiin, jossa näin ensimmäistä kertaa muita kuuroutuneita ja tulkattavan kirjoittamalla, viittomalla ja MHS:llä (suu-käsi-menetelmä, jossa konsonantit näytetään käsimerkein ja vokaalit luetaan huulilta).

Toin sieltä ideoita mukanani Kuulonhuoltoliittoon. Valmistelimme työntekijöiden kanssa kuuroutuneiden etsintäkuulutusta ja heidän tilanteensa kartoitusta. Siltä pohjalta lobbasimme syksyn 1981. Saatiin projektirahoitus, ja eläkkeeni loppui siihen. Vuonna 1982 palkattiin kuuroutuneiden sihteeri ja tulkkisihteeri. Projektin jälkeen kuuroutuneiden toiminta tuli osaksi Kuulonhuoltoliiton varsinaista toimintaa. Tänä vuonna tulee siis kuluneeksi 40 vuotta kuuroutuneiden toiminnan alkamisesta liitossa.

Jäin työkyvyttömyyseläkkeelle vuonna 1996. Noin 10 vuoden kuluttua minua pyydettiin mukaan: ensin Kuuroutuneiden toimikunnan kansainväliseen työryhmään ja edunvalvontatyöryhmään ja sittemmin myös itse toimikuntaan.

Opettelin heti alussa viittomaan. Sormiaakkosviestinnän keksivät entiset abiluokkatoverini. MHS:n opiskelin myöhemmin kuuroutuneiden projektin yhteydessä. Käytän kuunteluun myös kättäni eli tuntoaistia huulitaluvun tueksi (vibrotaktiilia kommunikaatiota). Muusiikkia kuuntelen rintakehälläni ja käsivarsillani halaamalla erikoistynyttä, jonka sisällä on stereot.

Suosin kirjoitustulkkausta, ja silmäni kestävät lyhyen hetken kerrallaan myös viittotun puheen tulkkausta. Olen kehitellyt liikkuvaan tulkkaukseen valjasratkaisuja, ja kiittänyt koronaa siitä, että Kela on lopulta sallinut etätulkkauksen.

Harrastan puutarhapalstan hoitoa ja etenkin

valkosipulilajikkeiden kasvatusta. Minulla on kaksi kissaa eläinsuojeluyhdistykseltä. Ennen koronaa kävin kiertomatkoilla maailmalla. Tulkkauspalvelu takasi tiedonsaannin ja vuorovaikutuksen ryhmässä.

Sirpa Korkeamäki

Minut tunnetaan myös nimellä Julia. Nykyisin olen eläkkeellä. Olen ollut kuuroutuneena lähes koko pienen ikäni. Käytössäni on erilaisia kommunikaatiomenetelmiä esim. SAV= sormiaakkosviestintä, jossa sanan ensimmäinen kirjain näytetään sormiaakkosilla, huulioluku, kirjoitustulkkaus sekä vp-tulkkaus.

Työelämässä olin yli 40 vuotta. Melkein koko ajan palveluammatissa. Koulua kävin normaali-kuulevien kanssa samassa koulussa. Vasta vuonna 2006 suoritin Laitoshuoltajan ammattitutkinnon. Vapaa-ajalla harrastan erilaisia kädentöitä: maalaamista, puutarhatöitä ja käsitöitä.

Vuonna 2001 liityin Jäseneksi Helsingin Kuuloyhdistykseen ja Kuuloliittoon. Vuonna 2006 aloitin Kuuloliiton valtakunnallisen kuuroutuneiden toimikunnan jäsenenä. Puheenjohtajana olen ollut vuodesta 2008 lähtien. Vapaaehtoistyössä tärkeää on vertaiset, heidän tukeminen ja asioiden vieminen eteenpäin. Muita tärkeitä asioita ovat tasavertaisuus, edunvalvonta, omaisten mukanaolo vertaistapaamisissa sekä tulkkauspalvelun toimivuus.

Nina Antola

Olen aito turkulainen, nykyään asun Klaukkalassa. Minulla on synnynnäinen, keskivaikkea kuulovamma.

Yritin pärjätä kuulokojeella kuulevien maailmassa. Polkuni on ollut kivinen, kunnes sain sisäkorvaistutteen vuosina 2015 ja 2017.

Koulutukseltani olen yo-merkonomi. Tätä koulutusta suositeltiin, jottei kuuloni vaurioituisi meluisassa ympäristössä. Työelämässäni olen laskujenkäsittelijä - 32. vuosi menossa samassa yrityksessä.

Harrastukseni ovat vesijumppa, kutominen ja virkkaus. Lisäksi retkeilen päivittäin Nöpökoirani kanssa.

Kuuroutuneiden toimintaan tulin mukaan, koska halusin olla vertaistukena. Ymmärrän millaista on, kun ei kuule kunnolla ja tinnitus on taustamusiikkina. Tinnitukseni ilmoittaa heti, milloin on pysähdyttävä hengittämään syvään. Kätevä stressimittari.

Jouko Halonen

Asun Eurassa. Eläkkeellä olen ollut n. 30 vuotta kuulonmenetyksen vuoksi. Harrastuksena minulla on kaikenlainen tietokoneella puuhaste-

Vasemmalta: Jaana Kohtaniemi, Nina Antola, Sirpa Korkeamäki, Olli Mäkinen, Liisa Sammalpenger, Liisan pitelemässä kuvassa Anu Tiainen, Jouko Halonen

lu. Myös liikuntaa tulee harrastettua jonkun verran, esim. lenkkeilyä ja vesijumppaa.

Kuuloyhdistyksen toimintaan lähdin mukaan jo 80-luvulla, kun kuulo alkoi heiketä. Siitä sitten olen ajautunut liittovaltuuston, liittohallituksen ja kuuroutuneiden toimintaan mukaan. Toimin myös eläkeläisyhdistyksessä.

Jaana Kohtaniemi

Asun Pohjois-Pohjanmaalla Ylivieskassa. Kuurouduin akuutisti vuonna 2012. Tällä hetkellä olen työkyvyttömyyseläkkeellä. Harrastuksiini kuuluvat kuntosali, vesijuoksu, vesijumppa ja kaikenlainen liikunta. Pidän myös mökkeilystä, kalastuksesta ja retkeilystä. Luonto ja liikkuminen ovat voimavarani.

Kuuroutumisestani lähtien olen ollut jokaisessa kuuroutuneiden viikonlopussa mukana. Lähdin mukaan toimikuntaan, koska minua pyydettiin ja koen tämän asian tärkeäksi. Kuuroutuneiden porukassa tunnen kuuluvani joukkoon.

Olli Mäkinen

Olen paljasjalkainen helsinkiläinen. Olen syntymästä lähtien vaikeasti kuulovammainen ja käytän huuliolukua. Opiskeluhistoriani aloitin kolmivuotiaana Vironiemen lastentarhassa Kruunuhaassa, missä huonokuuloiset lapset olivat omassa ryhmässä. Tämä oli Suomen ainoa lastentarha, jossa kuulovammaisuuteen erikoistuneet opettajat antoivat mm. puheenopetusta. Sieltä jatkoin Kaisaniemen kansakouluun kuulovammaisien luokalle ja edelleen keskikoulupohjaisen oppikouluun normaaliluokalle.

Opiskelin ammattikoulussa laitosmieheksi. Tämän jälkeen opiskelin teknillisessä koulussa konstruktitekniikan teknikoksi. Edelleen jatkoin Turun teknillisessä opistossa elintarviketieteiden opinnoiksi. Vakituiseen työelämäni aloitin vuonna 1984 suunnittelijana kansainvälises-

sä Jaakko Pöyry -yhtiössä (nykyään AFRY). Vuoden 2020 lopussa siirryin eläkkeelle suunnitteluinsinöörinä. Nykyään suurimmat kiinnostukseni kohteet ovat kaikenlaiset avaruusteet, taide, pyöräily ja futuristiset purjehduslaitteet. Talvella kävely, hiihto ja kirjallisuus ovat etusijalla.

Liityin jäseneksi Helsingin Kuuloyhdistyksen vuonna 1973. Olin mukana Desibeli-kerhossa ja nuorten kuulovammaisten kansainvälisessä tapahtumassa. Vuonna 1964 osallistuin vanhempieni kanssa Kuuloliiton äiti-lapsikursseihin, jotka silloin pidettiin Iitissä. Siellä tapasin tulevan vaimoni. Tosin rakkaus ei syttynyt vielä siellä, vaan 13 vuotta myöhemmin tapasimme uudelleen Desibeli-kerhossa. Naimisiin mentiin, ja aikuinen poikamme on jo aikoja sitten lentänyt pesästä.

Anu Tiainen

Asun Pohjois-Karjalassa Kontiolahdella. Olen työkyvyttömyyseläkkeellä, joten miulla on paljon aikaa erilaisiin harrastuksiin. Eniten tykkään lukea, kirjoittaa, tehdä makrame-käsitöitä ja pelata videopelejä. Salilla ja allasjumppissa tulee vietettyä aikaa.

Kuurouduin 12 vuotta sitten. Olin silloin 21-vuotias. Minun oli kuuroutuneena hyvin vaikea lähteä mukaan kuuroutuneiden kursseille tms. Vuosiin en niistä edes tiennyt. Tiedon lisääminen on siis yksi syy, miksi lähdin kuuroutuneiden toimikuntaan mukaan ja vertaistuki. Haluan myös kannustaa äskettäin kuuroutuneita tulemaan erilaisiin tapahtumiin. Kun on menettänyt kuulonsa, ensimmäinen osallistumiskerta johonkin aivan uuteen voi olla vaikea.

Minua kiinnostaa toimia yhteisen hyvän vuoksi ja haluan olla mukana asioiden suunnittelussa. Käytän pääasiassa kirjoitustulkkausta. Välillä viitottua puhetta ja huulitalukua.

KUVA JA TEKSTI JOHANNA TAPANINEN

Itä-Suomen piirin kuulolähipalvelun koulutuspäivä 17.11.2021

Suonenjoen Yrityspuisto Futuriassa pidettiin Itä-Suomen piirin kuulolähipalvelun koulutuspäivä. Osallistujina olivat Sisä-Savon Kuulo ry, Kuopion Kuulo ry, Varkauden Kuulo ry ja Savonlinnan Kuulo ry. Asiantuntijoina olivat **Maria Timonen** ja **Nina Huhtala**. Käytössä oli induktiosilmukka ja kirjoitustulkkaukset.

Aloitimme päivän maittavalla lounaalla. Koulutuspäivään sisältyi sairaaloiden kuulumiset, ajankohtaiset asiat ja keskustelua KLP-

asiakkaiden haasteista Teams-etäyhteydellä, KYS:istä **Anna-Leena Roitto** (audionomi) ja **Mervi Nanouche** (korvakappaleentekijä), Savonlinnan keskussairaalaan **Kati Pesonen-Simonen** (audionomi). Välillä pidettiin kahvitauko. Lopuksi tutustuimme kuulokojeisiin ja KLP-huollon toimipiteisiin. Koulutuspäivä oli antoisa ja sai aikaan paljon keskustelua.

Urpo Siiralan mitali Eija Isakssonille

Eija Isaksson palkittiin 28.1. professori Urpo Siiralan mitalilla merkittävästä kuulonhuolto-työstä. Mitali luovutettiin hallituksen kokouksen yhteydessä. Isaksson on toiminut eritasoisissa luottamustehtävissä Helsingin ja Turun Kuuloyhdistyksissä sekä eri kuulopiireissä yhteensä yli 30 vuoden ajan. Hän on toiminut liittohallituksen jäsenenä vuodet 2003–2008, varapuheenjohtajana vuodet 2009–2014 sekä puheenjohtajana 2015–2017.

Sisä-Savon Kuulo ry Tervossa 18.11.2021

Sisä-Savon Kuulo ry kävi Tervossa paikallisen eläkeläisyhdistyksen kutsumana. Jaoin tietoa kuulosta, sen kuntoutuksesta, yhdistyksestä, sen toiminnasta ja lähipalvelusta. Mukana induktiosilmukka. Kuuntelijoita oli paikalla mukavasti, n. 30 henkilöä.

KUVA: JOHANNA TAPANINEN

Kuuroutuneiden viikonloppu

Kuuroutuneet kokoontuivat marraskuussa 2021 Hotelli Lepolammelle Espooseen vuosittaiseen tapaamiseensa. Edellisenä vuonna viikonlopputapahtumaa jouduttiin perumaan koronan vuoksi. Olikin mukavaa olla taas yhdessä pitkästä ajasta. Tarja Kaikkonen ja kuuroutuneiden toimikunnan jäsenet olivat jälleen onnistuneet saamaan aikaan hyvän ja monipuolisen ohjelman. Hyvät kirjoitus- ja viitotun puheen tulkit tekivät keskustelun seuraamisen ja osallistumisen esteettömäksi.

Tuloiltana illanvietto oli rantasaunalla, jossa saunomisen ja grillaamisen lisäksi tutustuimme toisiimme. Tiesitkö, että myös saunassa voi olla tulkkaus? Siihen tarvitaan vain erityistä paperia, johon tulkit kirjoittavat sekä löylynkestävät tulkit.

Lauantaina aamiaisen sulattelun jälkeen oli vuorossa Taiji, jota esitteli Wilhelm Schutt Itcca Espoosta. Hänen johdolla pääsimme kokeilemaan perusliikkeitä ja niiden toistoa. Toisto on Taijissa oppimisen ytimessä, kuten monessa muussakin opettelussa. Lopuksi Wilhelm näytti meille, miten kauniilta ja harmoniselta Taiji voikaan näyttää pitkän harjoittelun tuloksena.

Ylen odotetut vieraat saapuivat iltapäivällä. Minna Pöntys, Ylen saavutettavuusvastaava piti hyvän alustuksen siitä, mitä saavutettavuus tarkoittaa Ylellä. Ylen palvelut ovat aineetonta palvelua, joka palvelee kuuroja, kuuroutuneita, näkövammaisia tai heikon kielitaidon omaavia. Kuulovammaisille ovat tuttuja Teksti-TV ja Viittomakieliset uutiset. Nyt kun tekstitys on saatu lähes kaikkiin YLEssä esitettäviin kulttuuri- ja ajankoh- taisohjelmiin, alkaa ihmetellä miten oikein selvisin ennen. Muistan kyllä usein iltauutisia katsoessa miettineeni, että aamulla luen tuon tarkasti Hesarista.

Yleisön kysyessä miten tekstityksen saa näkyviin Yle Areenassa, Minna Pöntys kertoi asiaan vaikuttavan oman TV:n merkin, mallin ja iän. Mukava uutinen minulle oli, että myös tekstin koko on osalla markkinoilla olevista vastaanottimista säädettävissä. Nämä tiedot/toiveet on hyvä selvittää ostohetkellä. Pelkkä vastaanottimen merkki ei kerro kaikkea. Minna kertoi lisäksi, että Ylen tekstityksen siirtoa koneelliseksi suunnitellaan.

Saimme tietoa myös Yle-tunnuksesta. Ylen

sivuilla on tiedot Ylen palveluista, jotka ovat käytössäsi sen jälkeen, kun olet kirjautunut sisään ja luonut oman tunnuksen, sekä ilmoittanut mikä /mitkä aiheet sinua kiinnostavat: esim. politiikka, sotahistoria, taidehistoria jne. Saat tiedon tulevista juuri itseäsi kiinnostavista asioista, eikä mieluinen ohjelma pääse liivahtamaan ohi.

Tekstittäjä-toimittaja Jessica Lindström toi omassa esityksessään esille, miten tekstitystyö käytännössä sujuu. Tekstitystä on periaatteessa kahdenlaista: kiireetöntä ja kiireellistä. Kiireettömiä ovat esimerkiksi kulttuuri- ja tiededokumentit. Niissä tekstittäjä ehtii har- kitsemaan eri vaihtoehtoja ja lauserakenteita. Sen sijaan kiireellinen tekstitys tulee usein aamun uutisten tueksi ja silloin tapahtuu joskus virheitä. Niiden korjaaminen on hankalaa, sillä aamu-uutiset tulevat tunnin välein.

Ylen asiantuntijat vastasivat kysymyksiimme perusteellisesti ja heidän käynnistään jäi hyvä muisto.

Lauantai-illan ohjelmasta vastasi Nina Antola. Oli tuoli- ja aivojumbppaa, pelejä sekä koekuvauksia Tarzaniksi Hollywood-elokuvaan, jossa kolme kandidaattia kilpaili pääosasta. Heidän piti pelastaa Jane krokotiilinpoikasel- ta, jonka vangiksi tämä oli joutunut.

Sunnuntaina oli vuorossa kuuroutuneiden toimikunnan yleiskokous, jossa toimikun- nan puheenjohtajaksi v. 2022–2023 valittiin yksimielisesti Sirpa Korkeamäki. Jäseniksi valittiin Nina Antola, Jouko Halonen, Jaana Kohtaniemi, Olli Mäkinen, Liisa Sammalpen- ger ja Anu Tiainen.

Viikonlopun viimeisenä aiheena oli Liisa Sammalpengerin esittelemä ”Kirjoitustulkkauksen eri mahdollisuudet”. Liisaa ei voi olla ihailematta: hänellä on lahja – uteliaisuus ja kyky soveltaa hankkimaansa tietoa digitaalisen apuvälineiden käytöstä. Ja mikä parasta, hän on valmis jakamaan tietoa muille vertai- sille. Nyt hän muun muassa esitteli, miten etäkirjoitustulkkaus toimii silloin, kun tulkki on esimerkiksi Keski-Suomessa ja asiakas Etelä-Suomessa tai ulkomailla. Liisa osoittaa omalla panoksellaan, ettei esteiden purkua kannata välttämättä aina ulkoistaa muille, vaan rohkaistua yhteistyöhön asiantuntijoiden kanssa. Näin voi helpottaa ratkaisujen löyty- mistä itselle ja muille.

NIMIM. MUKANA OLLUT

Kuurojen Liiton vertaistukitoiminnan kurssit 2022

Järjestämme monipuolisia ja voimaannuttavia kursseja useille kohderyhmille. Kursseilta saat neuvoja ja valmennusta elämän eri osa-alueille. Tärkeää on myös vertaistuki sekä mahdollisuus vuorovaikutukseen viittomakielellä.

Tapahtumiin voi tulla vielä muutoksia. Kaikkien kurssien majoitus ja täysihoito on ilmaista. Osallistuja voi hakea myös matka-korvausta. Lisätietoja kursseista sekä niiden hakulomakkeet löydät osoitteesta: www.kuurojenliitto.fi/tapahtumakalenteri

Kuurojen Liiton aluetyöntekijät antavat tarvittaessa lisätietoja sekä auttavat hakemusten teossa: www.kuurojenliitto.fi/palveluohjaus

NAISTEN KURSSI 8.–10.4.2022

Paikka: Etäkurssi

Kohderyhmä: 40–60-vuotiaat viittomakieliset naiset

Sisältö: Miten parhaiten huolehdit omasta kunnostasi? Mitä muutoksia ikä tuo? Luvassa paljon hyvää tietoa ja vertaistukea!

Viimeinen hakupäivä: Kysele vapaita paikkoja

SENIORIEN KURSSI 26.–29.4.2022

Paikka: Urheiluopisto Kisakeskus, Raasepori

Kohderyhmä: Viittomakieliset kuurot eläkeläiset

Sisältö: Teemoina ikääntyneiden viittomakielisten palvelut ja sosiaalinen hyvinvointi. Saat vinkkejä arkiasioiden hoitamiseen sekä tietoa kuinka omaa kuntoa kannattaa ylläpitää! Ohjelmassa myös kivaa liikunnallista toimintaa.

Viimeinen hakupäivä: 27.2.2022,

hakuajan jälkeen voi kysellä vapaita paikkoja

LASTEN IDENTITEETTI -KURSSI 13.–15.5.2022

Paikka: Urheiluopisto Kisakeskus, Raasepori

Kohderyhmä: 7–15-vuotiaat kuurot ja huonokuuloiset

Sisältö: Ohjelmassa sekä keskustelua että hauskanpitoa. Teemoina viittomakielinen kulttuuri ja uuden kokemukset. Luvassa myös leikkimielisiä kilpailuja. Tule viettämään mukava viikonloppu muiden kurssilaisten kanssa!

Viimeinen hakupäivä: 13.3.2022

CODA-KURSSI 14.–17.6.2022

Paikka: Härmän kylpylähotelli

Kohderyhmä: Kuurojen vanhempien kuulevat lapset (coda), kuurojen kuulevat sisarukset (soda) 7–12-vuotiaat

Sisältö: Luvassa sekä hauskaa toiminnallista ohjelmaa että tietoa viittomakielisestä kulttuurista. Kurssilta saa myös vertaistukea uusilta kavereilta, ja kaikki askartelevat muistoesineen kotiin vietäväksi. Ohjaajat ovat itsekin coda. Kurssi järjestetään yhteistyössä Kuurojen Vanhempien Kuulevien Lasten Yhdistyksen kanssa.

Viimeinen hakupäivä: 24.4.2022

SUOMENRUOTSALAISTEN AIKUISTEN JA PERHEIDEN KURSSI 30.6.–3.7.2022

Paikka: Scandic Waskia, Vaasa

Kohderyhmä: Viittomakieliset perheet ja aikuiset

Sisältö: Teemoina viittomakielisten lasten kasvu kaksi/monikieliseksi ja perheen hyvinvointi. Vanhempien luentojen aikana lapsille järjestetään omaa toimintaa lastenohjaajien kanssa. Aikuisille, jotka tulevat yksin tai puolison kanssa, järjestetään omia hyvinvointiin liittyviä luentoja. Kurssilla ehditään myös uimaan Tropiclandiaan! Kurssin kielenä on suomenruotsalainen viittomakieli.

Viimeinen hakupäivä: 1.5.2022

1. PERHEKURSSI 5.–8.7.2022

Paikka: Kylpylähotelli Rauhalampi, Kuopio

Kohderyhmä: Perheet, joissa on kuurot vanhemmat ja heidän lapset

Sisältö: Perhekurssilla keskustellaan vanhemmuuteen, lasten kasvuun kaksi/monikielisenä ja sosiaaliseen hyvinvointiin liittyvistä asioista. Vanhempien luentojen aikana lapsille järjestetään omaa toimintaa lastenohjaajien kanssa. Ohjelmassa myös kivaa koko perheen yhteistä toimintaa.

Viimeinen hakupäivä: 1.5.2022

2. PERHEKURSSI 29.–31.7.2022

Paikka: Alkio-opisto, Korpilahti

Kohderyhmät: Perheet, joissa on kuulevat vanhemmat ja kuurot lapset. Perheet, joissa on kuurot vanhemmat ja kuulevat lapset.

Sisältö: Perhekurssi yhteistyössä Kuurojen Palvelusäätiön Juniori-ohjelman kanssa. Ohjelmassa luento- ja keskustelutilaisuuksia, ja aiheina ovat vuorovaikutus, sosiaalinen hyvinvointi ja viittomakielisyys. Vanhemmilla on myös mahdollisuus lyhyisiin kahdenkeskisiin keskusteluihin työntekijöiden kanssa.

Viimeinen hakupäivä: 1.5.2022

SOLARIS-LOMAT RY:N TUETUT LOMAT

Solaris-Lomat ry järjestää Veikkauksen tuotoilla tuettuja lomaa viittomakielisille kuuroille ja vaikeasti kuulovammaisille, jotka eivät omin varoin pysty järjestämään lomaa. Viiden vuorokauden lomaan sisältyy majoitus kahden hengen huoneessa, täysihoito sekä monipuolista ohjattua ohjelmaa. Kuurojen Liiton vertaisohjaajat ja viittomakielien tulkit ovat lomaohjelmissa paikalla. Lomailija maksaa omavastuuosuuden ja matkat.

Lomalle haetaan täyttämällä paperinen lomahakemus tai sähköisesti www.solaris-lomat.fi kautta. Lomahakemuksen täyttämässä sinua tarvittaessa auttavat Kuurojen Liiton aluetyöntekijät. Hakemuksia ja lisätietoja saa aluetyöntekijöiltä tai kurssisuunnittelija Maija Pulkkiselta.

Kuurojen viittomakielisten aikuisten loma 15.–20.8.2022

Paikka: Lehmirannan lomakeskus, Salo

Kohderyhmä: Kuurot viittomakieliset aikuiset

Hinta: 60,00 €

Sisältö: Lomalla virkistäydytään lomakeskuksen tarjoamilla ohjelmilla, ulkoillaan, saunotaan ja saadaan vertaistukea.

Viimeinen hakupäivä: 15.5.2022

LISÄTIETOJA KAIKISTA KURSSEISTA: Kurssisuunnittelija Maija Pukkinen, majja.pulkkinen@kuurojenliitto.fi, tekstiviesti 050 54 88 166

KORONA INFO: Toteutamme tapahtumat viranomaisten ohjeita ja suosituksia noudattaen, ja tiedotamme heti mahdollisista muutoksista. Mikäli tapahtuma joudutaan peruuttamaan tai siirtämään, olemme erikseen yhteydessä ilmoittautuneisiin.

KUUROJEN LIITTO

TEKSTI JA KUVA KAI RUSI

Suomen Tinnitusyhdistyksen syyskokous ja ansiomerkit

Suomen Tinnitusyhdistys ry piti vuoden 2021 syyskokouksensa LINK Lahden järjestökeskuksessa 28.11. Puheenjohtajaksi valittiin edelleen yksimielisesti **Leena Rekola** Sauvosta. Erovuoroisten hallituksen jäsenten tilalle valittiin **Juhani Eteläpää** Vaasasta (uusi), **Kai Rusi** Turusta (jäsenasioiden hoitaja) sekä **Markku Toukola** Helsingistä (varapuheenjohtaja). Hallituksen jäsenenä toimikauttaan jatkavat **Anne Järvisalo** Lahdesta (sihteeri), **Jukka Lempiäinen** Espoosta ja **Seppo Levinsalo** Kouvolasta. Varajäseniksi valittiin **Jouko Paljakka** Haminasta sekä **Jorma Ruotsalainen** Lahdesta.

Kokouksen päätteeksi oli ilo jakaa Kuuloliiton liittohallituksen myöntämät ansiomerkit kolmelle ansiotuneelle yhdistysaktiiville. Kuuloliiton järjestötyön asiantuntija **Margit Hassinen** ojensi kultaiset ansiomerkit pu-

Kuvassa puheenjohtaja Leena Rekola ja varapuheenjohtaja Markku Toukola

heenjohtaja Leena Rekolalle sekä varapuheenjohtaja Markku Toukolalle. Hopeisen ansiomerkin sai sihteeri Anne Järvisalo poissaolevana.

Yhdistys kiittää ansiomerkin saajia ansiotuneesta yhdistyksen hyväksi tehdystä työstä.

.....

Kurssit 2022

Kuulovammaisten aikuisten moniammatillinen yksilökuntoutus

Moniammatillinen harkinnanvarainen yksilökuntoutus järjestetään yleensä kolmessa viiden vuorokauden (ma-pe) mittaisessa kuntoutusjaksossa.

Menieren tauti, 31.1 - 4.2.2022
Aikuiset, 14. - 18.2.2022
Aikuiset, 21. - 25.2.2022
Aikuiset, 28.2. - 4.3.2022
Aikuiset, 14. - 18.3.2022
CI-jakso, 28.3 - 1.4.2022
Menieren tauti, 25. - 29.4.2022
Aikuiset, 9. - 13.5.2022
Aikuiset, 30.5 - 3.6.2022
CI-jakso, 6. - 10.6.2022
Aikuiset, 25. - 29.7.2022
CI-jakso, 29.8 - 2.9.2022
Aikuiset, 5. - 9.9.2022
CI-ryhmä, 17. - 21.10.2022

Kuulonäkövammaisten aikuisten kuntoutus

Kuulonäkövammaisille aikuisille järjestetään vaativaa lääkkinnällistä kuntoutusta. Vaativa lääkkinnällinen kuntoutus järjestetään yleensä kolmessa viiden vuorokauden (ma-pe) mittaisessa kuntoutusjaksossa.

14. - 18.3.2022
15. - 19.8.2022
14. - 18.11.2022

Kuulovammaisten aikuisten sopeutumisvalmennus

Aikuisten sopeutumisvalmennus on ryhmämuotoista ensitietoa ja vertaistukea uuteen tilanteeseen. Sopeutumisvalmennuksen kesto on aikuisilla viisi vuorokautta (ma-pe), ja läheisellä on mahdollisuus osallistua sopeutumisvalmennukseen kahden vuorokauden ajan. Kuulo-Auris järjestää aikuisten sopeutumisvalmennusta ympäri Suomea asuville kuulovammaisille sekä heidän perheilleen.

85968 Menièrèn tautia sairastavan aikuisen osittainen perhekurssi, 28.2 - 4.3.2022
85965 Kuulovammaisen aikuisen osittainen perhekurssi (työssä-käyvät), 9.-13.5.2022
85966 Kuulovammaisen aikuisen osittainen perhekurssi, työpäiväkurssi (eläkeikäiset), 5.-9.9.2022
85967 Kuulovammaisen aikuisen osittainen perhekurssi, työpäiväkurssi (työikäiset), 3.-7.10.2022

Lasten ja perheiden moniammatillinen yksilökuntoutus

Kaikki lasten kuntoutusjaksot ovat harkinnanvaraisia tai vaativia lääkkinnällisiä moniammatillisia yksilökuntoutuksia kuulovammaisille lapsille ja heidän läheisilleen. Kuntoutuksen kesto on yleensä kolme viiden vuorokauden (ma-pe) mittaista jaksoa.

Lapset, 17. - 21.1.2022
Koulunsa aloittavat lapset, 7. - 11.2.2022
Koulunsa aloittavat lapset, 7. - 11.3.2022
Lapset, 21. - 25.3.2022
Lapset, 4. - 8.4.2022
Lapset, 2. - 6.5.2022
Lapset, 16. - 20.5.2022

Lasten ja lapsiperheiden sopeutumisvalmennus

Lasten ja lapsiperheiden sopeutumisvalmennus on ryhmämuotoista ensitietoa ja vertaistukea uuteen tilanteeseen. Sopeutumisvalmennuksen kesto on lapsilla ensimmäisellä jaksolla neljä vuorokautta ja toisella jaksolla kolme vuorokautta, yhteensä siis 7 vuorokautta. Vanhemmilla ja läheisillä on mahdollisuus osallistua sopeutumisvalmennukseen Kelan päätöksen mukaisesti. Kuulo-Auris järjestää lasten sopeutumisvalmennusta ympäri Suomea asuville kuulovammaisille lapsille ja heidän perheilleen.

86078 Lasten perhekurssi, alle kouluikäiset, 19.-22.4.2022 + 23.-25.5.2022
86080 Lasten perhekurssi, koulunsa aloittavat, noin 6-7-vuotiaat, 2.-5.8.2022 + 7.-9.12.2022

86081 Lasten perhekurssi, alakouluikäiset, noin 7-12-vuotiaat, 19.-22.4.2022 + 23.-25.5.2022
86082 Lasten perhekurssi, alakouluikäiset, noin 7-12-vuotiaat, 11.-14.10.2022 + 7.-9.12.2022

Nuorten jaksot

Nuorten (noin 13-21-vuotiaat) harkinnanvarainen ja vaativa lääkkinnällinen kuntoutus:
11. - 14.4.2022
19. - 23.9.2022

Kuuloliiton Kopolan kurssikeskuksen kuulokurssit 2022

Kopolan kurssikeskus järjestää 10 kuulokurssia vuonna 2022. Kymmenen kurssia on tarkoitettu ikääntyneille kuulokojeen käyttäjille ja heidän läheisilleen

Kurssien ajankohdat:

- 7.-11.3.2022
- 21.-25.3.2022
- 4.-8.4.2022
- 16.-20.5.2022
- 22.-26.8.2022
- 12.-16.9.2022
- 26.-30.9.2022
- 10.-14.10.2022
- 24.-28.10.2022
- 14.-18.11.2022

Kurssien tavoitteena on tarjota ikääntyneille ja heidän läheisilleen mahdollisuus toisten samassa tilanteessa olevien kohtaamiseen. Vertaiskeskustelut ja läheisten kokemukset kuulon tuomista haasteista sekä arjessa toimimisen keinoista ovat osa kurssiohjelmaa. Kurssilla käsitellään kuuloon liittyviä teemoja ja kuulon vaikutusta toimintakykyyn. Osallistujat saavat valmiuksia kuulokojeen käyttöön, sekä tietoa kuulon apuvälineistä, kommunikaatiomenetelmistä ja tulkkauspalvelusta. Kurssit sisältävät viiden päivän kurssiohjelman. Majutus järjestetään täysihoidolla. Kurssit ovat osallistujille maksuttomia. Matkakuluista osallistujat vastaavat itse. Kurssien järjestelyjen osalta seurataan aktiivisesti koronaepidemian tilannetta, ja kurssit toteutetaan aina viranomaisohjeita noudattaen.

Mikäli tilanne alueilla muuttuu, tiedotamme kurssien mahdollisesta perumisesta tai siirtämisestä myöhempään ajankohtaan.

Lisätietoa ja hakemukset:

Asiantuntija Sanna Lehtoväre p. 040 770 3803, sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi

Kurssien hakuaika päättyy yleensä kuusi viikkoa ennen kurssiajankohtaa, mutta nyt alkuvuoden kurssien hakuaikaa on koronatilanteen vuoksi jatkettu. Hakemuksia voi vielä lähettää hakuajan umpeuduttua. Kurssille haetaan täyttämällä sähköinen hakemus Kuuloliiton sivuilla, tai lähettämällä sähköpostia tai maapostia seuraavasti: Kopolan kurssikeskus, PL 11, Velisjärventie 50, 17801 Kuhmoinen.

Kaikille hakijoille ilmoitetaan kursivalinnasta kirjeellä noin kolme viikkoa ennen kurssia. Valinnassa etusijalla ovat hakijat, jotka eivät aikaisemmin ole osallistuneet Kuuloliiton kuulokurssille.

Omakustanteiset loma- ja viikonlopputapahtumat v.2022

Omakustanteiset loma- ja viikonlopputapahtumat on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille. Tapahtumien hintaan kuuluvat ruokailut, majoitus ja ohjelma. Tapahtumiin ei sisälly liinavaatteita, mutta ne voi saada 15 euron lisähintaan Kopolasta tai tuoda itse. Tapahtumat alkavat yleensä perjantailtana, jolloin tarjolla on iltapalaa ja sauna. "Mitä meille kuuluu?"-vertaistapaamiset ovat ti-to.

TAPAHTUMA	HINTA	AJANKOHTA
"Mitä meille kuuluu?"-vertaistapaaminen (jo aiemmin vertaistapaamiseen osallistujille)	140 €/hlö	15.-17.3
Neulonta-viikonloppu	140 €/hlö	8.-10.4
Riemua ryhmästä musiikin keinoin, maksuton (matkakulut itsemaksettavat)		3.-6.5
(yhdessä Eläkeliiiton kanssa)		
"Mitä meille kuuluu?"-vertaistapaaminen	140 €/hlö	10.-12.5
Kopolan Avoimet ovet-tapahtuma		21.5
"Mitä meille kuuluu?"-vertaistapaaminen	140 €/hlö	30.8-1.9

Frisbee/Neulonta-viikonloppu 140 €/hlö 9.-11.9
"Mitä meille kuuluu?"-vertaistapaaminen 140 €/hlö 20.-22.9

Yhteystiedot
Kuuloliitto ry,
Kopolan kurssikeskus
Velisjärventie 50, PL 11, 17801
Kuhmoinen
Sanna Lehtoväre
sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi
p. 0407703803
Facebook sivut: Kopola Kuhmoinen

Kuuloliiton alueelliset Kuulokurssit 2022

Kuuloliitto järjestää kahdeksan alueellista Kuulokurssia vuonna 2022. Kuusi kurssia on suunnattu ikääntyneille kuulokokeen käyttäjille, yksi kurssi on tarkoitettu työikäisille ja yksi kurssi on tinnituspainotteinen. Kaikkiin kursseihin voi myös läheinen osallistua.

Ajankohdat ja paikkakunnat:

- Siilinjärvi avokurssi alkaa 16.3., jatko sovitaan kurssilla, Ev.lut. seurakuntatalo
- Lohja 21.-22.3. Lohja Spa & Resort
- Kajaani 29.-30.3. Kajanus Scandic
- Kotka 27.-28.4. Sokos Hotel Kotka
- Kaustinen 18.-19.5. Hotelli Kaustinen
- Rovaniemi 28.-29.9. paikka avoin
- Tinnituskurssi 9.-10.11. pääkaupunkiseutu, paikka avoin
- Työikäisten kurssi 26.-27.11. Tampere, paikka avoin

Kurssien tavoitteena on tarjota ikääntyneille, työikäisille, tinnituksesta kärsiville ja heidän läheisilleen mahdollisuus toisten samassa tilanteessa olevien kohtaamiseen. Vertaiskeskustelut ja läheisten kokemukset kuulon tuomista haasteista sekä arjessa toimimisen keinoista ovat osa kurssiohjelmaa. Kurssilla käsitellään kuulon liittyviä teemoja ja kuulon vaikutusta toimintakykyyn. Osallistujat saavat valmiuksia kuulokokeen käyttöön, sekä tietoa kuulon apuvälineistä, kommunikaatiomenetelmistä ja tulkkauspalvelusta. Työikäisten kurssilla käsitellään myös työelämään liittyviä kuulon

tuomia haasteita ja pohditaan yhdessä keinoja työssä jaksamiseen. Tinnituskurssilla perehdytään kuuloaistin toimintaan ja tinnituksen uudelleenoppimisen menetelmään. Kurssit sisältävät kahden päivän kurssiohjelman ja puolen vuoden kuluttua järjestettävän jatkotapaamisen, jonka ajankohta sovitaan kurssilla. Tinnituskurssilla ei ole jatkopäivää. Kurssit toteutetaan STEA -avustuksella (Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus). Kurssit ovat osallistujille maksuttomia. Majoitus järjestetään täysihoidolla. Matkakuluista osallistujat vastaavat itse.

Kurssien järjestelyjen osalta seurataan aktiivisesti koronaepidemian tilannetta ja kurssit toteutetaan aina viranomaisohjeita noudattaen. Mikäli tilanne alueilla muuttuu, tiedotamme kurssien mahdollisesta perumisesta tai siirtämisestä myöhempään ajankohtaan.

Lisätietoa ja hakemukset:

Asiantuntija Maria Timonen p. 0400 903407, maria.timonen@kuuloliitto.fi
Asiantuntija Anna-Maija Tolonen p. 044 752 5574, anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi

Kurssien hakuaika päättyy yleensä kuusi viikkoa ennen kurssiajankohtaa, mutta nyt alkuvuoden kurssien hakuaikaa on koronatilanteen vuoksi jatkettu. Hakemuksia voi vielä lähettää hakuajan umpeuduttua. Kurssille haetaan täyttämällä sähköinen hakemus Kuuloliiton sivuilla, tai lähettämällä sähköpostia tai maapostia. Hakemukset Siilinjärven, Kajaanin, Kaustisen ja Rovaniemen kursseille lähettävä: Maria Timonen PL 1188, 70211. Lohjan, Kotkan, Tinnitus ja työikäisten kursseille: Anna-Maija Tolonen, Puutarhakatu 8 b F 607, 20100 Turku.

Kaikille hakijoille ilmoitetaan kursivalinnasta kirjeellä noin kolme viikkoa ennen kurssia. Valinnassa etusijalla ovat hakijat, jotka eivät aikaisemmin ole osallistuneet Kuuloliiton kuulokurssille.

Kuuloliiton etävertaisryhmä työikäisille

Vertaisryhmässä on mahdollisuus käydä vertaiskeskustelua samassa tilanteessa olevien kanssa, vaihtaa kokemuksia ja pohtia yhdessä työssä ja arjessa jaksamisen keinoja. Vertaisryhmään voi myös osallistua yhdessä läheisen kanssa. Osallistujien toivotaan osallistuvan kaikkiin tapaamiskertoihin. Ryhmä toteutetaan verkkotapaamisena Teamsillä. Ohjeet osallistumisesta lähetämme ilmoittautuneille. Ohjaajina toimivat Kuuloliiton sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaiset. Etäverkkokurssille osallistuminen ei ole esteenä hakea myös Kopolan kurssikeskuksen tai alueellisi-
lle Kuulokursseille.

Lisätietoa: Sanna Lehtoväre p. 040 770 3803, sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi ja Anna-Maija Tolonen p.044 752 5574 anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi

Ajankohdat: ti 1.3 klo 18.00-19.30
ti 8.3 klo 18.00-19.30
ti 15.3 klo 18.00-19.30
Jatkopäivä syksyllä 2022

Ilmoittautuminen sähköpostilla Kuuloliittoon Sanna Lehtovärelle, sanna.lehtovare@kuuloliitto.fi, lähetä nimi, sähköpostiosoite, läheisen osallistuminen ryhmään ja toiveet teemoista, joita toivoisit vertaistapaamisissa käsiteltävän. Tule rohkeasti mukaan!

Kuuloliitto ja Kopolan kannatusyhdistys järjestävät kevättalkoot Kuhmoisissa 6. - 8.5.

Tapahtuma toteutetaan yhdessä Kopolan Kurssikeskuksen kanssa. Toteutettavat työt suunnitellaan yhdessä kurssikeskuksen kanssa. Kopolan kurssikeskus tarjoaa majoituksen ja ruokailut, KKY muun nautittavan ja hyvän porukkahengen.

Kyselyt ja ilmoittautuminen Marja Antola puh: 040-072 3884; meili: marja.antola@dnainternet.net

Syystalkoot pidetään Kuhmoisissa 12.-14.8.

Tarkemmat tiedot seuraavassa lehdessä.

Kopolan Kannatusyhdistys ry järjestää 2022 seuraavat tapahtumat

15-18.8 KKY:n kesäpäivät

Elokuussa on mahdollisuus tulla Kopolaan viettämään virkistävää aikaa muiden kanssa. Kaikki ovat tervetulleita, riippumatta siitä käyttäkö jotain kuuloapuvälinettä vai ei, vaihtamaan ajatuksia ja kokemuksia sekä ulkoilemaan, laulamaan, pelaamaan ja saunomaan.

Tarkemmat tiedot seuraavassa lehdessä

23-25.9 KKY:n kulttuuriviikonloppu

Tarkemmat tiedot seuraavassa lehdessä

Akustikusneurinoomayhdistyksen tapahtumia

- **Harvinaismessut 26.-28.2.2022 virtuaalisesti.** Kansainvälisen Harvinaisten sairauksien päivän kunniaksi. Tietoja tulossa Sany ry:n verkkosivuille: www.akustikusneurinoomayhdistys.com

- **Kevätkokous 26.3.2022** klo 13 alkaen, Turku ja zoom-verkkoalusta

- **Tietoa ja vertaistukea -kurssi työikäisille AN-sairastuneille 18.-20.3.2022** hotelli Haaga, Helsinki. Kurssi jatkuu etätapaamisina verkossa. Haku 17.2. mennessä. Tiedustelut: paivi.liippola@gmail.com

- **Tietoa ja vertaistukea -kurssi AN-sairastuneille ja läheisille 25.-28.4.2022** Backby, Espoo. Haku 25.3. mennessä. Tiedustelut: paivi.liippola@gmail.com

ETÄTULKKI
edullisesti ja nopeasti
minne tahansa maailmassa!

Etäkirjoitustulkkaukset Egala® Etäkitu

- selkeä ja helppokäyttöinen
- suojattu ja tietoturvallinen yhteys
- Kelan hyväksymä ohjelmisto

www.egala.fi

ja

KUTSU KUULOLIITON CI-TOIMIKUNNAN YLEISKOKOUKSEEN

CI-toimikunnan yleiskokous pidetään CI-tapahtuman yhteydessä 19.3.2022 klo 13.00

Scandic Pasila, Maistraatinportti 2, 00240 Helsinki

Yleiskokouksessa valitaan toimikunnan puheenjohtaja ja jäsenet sekä käsitellään CI-toimikunnan vuosien 2022–2023 toimintalinjauksia.

Kuuloliiton johtosäännön mukaan äänioikeus kokouksessa on paikalla olevilla liiton jäsenyhdistysten jäsenillä.

Ilmoittautuminen CI-tapahtumaan ja yleiskokoukseen 15.3. 2022 mennessä

<https://kilta.kuuloliitto.fi/kotisivut/Tapahtuma.aspx>

Mahdollisesta etäosallistumisesta voi tiedustella asiantuntija Margit Hassiselta margit.hassinen@kuuloliitto.fi

Tervetuloa!

CI – toimikunta

Lisätietoa CI-tapahtumasta löytyy myös liiton verkkosivuilta www.kuuloliitto.fi/tapahtumat

Riemua ryhmästä musiikin keinoin -kurssi Kopolassa

Järjestämme yhdessä Eläkeliiton kanssa Riemua ryhmästä musiikin keinoin -kurssin 3.-6.5.2022.

Kurssilla tutustutaan musiikkiin hyvinvoinnin luojana, ryhmähengen rakentajana ja identiteetin tukijana niin henkilökohtaisella kuin vertaisryhmänkin tasolla. Opimme yhdessä käyttämään erilaisia aivoja ja kehoa aktivoivia välineitä, joilla musiikki näkyy, tuntuu, koskettaa ja liikuttaa. Keskustelemme erilaisten osallistujien huomioinnista ja ryhmän ohjaamisen hyvistä käytännöistä. Musiikkisuhteemme saattaa siinä samalla syventyä. Kurssi ei edellytä musiikillista osaamista. Kurssin vetävät Eläkeliiton musiikkitoiminnan suunnittelijat.

Tule rohkeasti mukaan!

Kurssi Kopolassa on majoituksineen ja ruokineen maksuton, mutta matkakuluista vastaavat osallistujat itse. Kurssille haetaan Kilta-järjestelmän kautta <https://kilta.kuuloliitto.fi/kotisivut/viimeistään28.3.2022>. Kurssille mahtuu 15 osallistujaa ja valituille ilmoitetaan valinnasta hakuajan päätyttyä.

Lisätietoja kurssista antavat Kuuloliiton asiantuntija Johanna Juola johanna.juola@kuuloliitto.fi p. 0400 802 667 ja asiantuntija Anna-Maija Tolonen anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi p.044 752 5574.

CI-TAPAHTUMA 19.3.2022

klo 9.00–16.00

Scandic Pasila, Maistraatinportti 3, 00240 Helsinki

Tapahtuman kohderyhmänä ovat aikuiset sisäkorvaistutteen käyttäjät ja sitä harkitsevat läheisiin.

Tapahtuman ohjelmassa on sisäkorvaistute laitevalmistajien puheenvuoroja ja sisäkorvaistuteaiheinen luento.

Tapahtuman yhteydessä järjestetään CI-toimikunnan yleiskokous, jossa valitaan toimikunnan jäsenet ja puheenjohtaja sekä käsitellään CI-toimikunnan vuosien 2022 – 2023 toimintalinjauksia.

Ilmoittautumiset 15.3.2022 mennessä, Kilta järjestelmään <http://kilta.kuuloliitto.fi/kotisivut/>,

Osallistumismaksu 30,00 € sisältää ohjelman, aamukahvin, lounaan ja iltapäiväkahvin. Osallistumismaksu laskutetaan jälkikäteen.

Matkoista korvataan Kuuloliiton jäsenyhdistysten jäsenille 30 euron ylittävä osuus julkisten kulkuneuvojen taksan mukaan.

Ilmoittautuneille lähetetään tarkempaa tietoa lähempänä tilaisuutta.

Scandic Hotelli Pasila tarjoaa majoitusta alennettuun hintaan. Varaukset tehdään osoitteessa scandichotels.fi käyttämällä koodia FIARB.

Varaukset tulee tehdä viimeistään 5 vuorokautta ennen saapumista ja majoitusvarauksen voi perua klo 18.00 mennessä tulopäivänä. Huoneita voi varata tarjotulla koodilla hotellin varaustilanteen mukaan, hotellilla on oikeus yksipuolisesti sulkea tarjoushinnan saatavuus.

Lisätietoa tapahtumasta

CI-tapahtumatyöryhmän jäsen Anneli Salmevaara, anneli.salmevaara@gmail.com

Asiantuntija Margit Hassinen, margit.hassinen@kuuloliitto.fi puh. 0400 802 669

Opintokeskus Siviis

Seuraa Kuuloliittoa somessa

AMAZING SUURLEIRI

1.-5.8.2022

METSÄKARTANO, RAUTAVAARA

Kuulo ja viittomakielialan järjestöt yhteistyössä järjestävät Suurleirin **noin 13-17-vuotiaalle** huonokuuloisille ja kuuroille nuorille. Lähde mukaan unohtumattomaan yhteiseen seikkailuun!

Luvassa mm. uintia, hauskoja rastileikkejä ja -pelejä, uusia kavereita, hauskat ohjaajat sekä fantastisia yllätysnumeroita. Varaa paikkasi leirillä, ja pääset mukaan luomaan unohtumattomia kesämuistoja!

Leirin hinta on **150 €** ja se sisältää täysihoidon.

Ilmoittaudu pian mukaan osoitteessa:

www.lyyti.fi/reg/suurleiri2022

Mukana järjestämässä:

KUUROJEN LIITTO

KUUROJEN PALVELUSÄÄTIÖ
DÖVAS SERVICESTIFTELSE

SKUL

Suomen Kuurosokeat ry
Föreningen Finlands Dövsblinda rf

Lisätiedot:

Juha Vahtera

p. 044 741 7254

[juha.vahtera](mailto:juha.vahtera@kuurojenliitto.fi)

[@kuurojenliitto.fi](https://www.kuurojenliitto.fi)

Taneli Ojala

p. 050 567 0748

[taneli.ojala](mailto:taneli.ojala@kuuloliitto.fi)

[@kuuloliitto.fi](https://www.kuuloliitto.fi)

Kuuloliiton valtakunnalliset kesäpäivät Laukaassa, Kylpylähotelli Peurunka 10.-12.6.2022

Kesäpäivillä tapaat vanhoja tuttuja ja tutustut uusiin ystäviin yhdessäolon ja hauskan tekemisen merkeissä. Kylpylähotelli Peurunka tarjoaa monipuolista toimintaa koko viikonlopuksi.

Viikonloppu alkaa perjantain info-tilaisuudella. Lauantai on toimintapäivä työpajojen, erilaisten aktiviteettien ja ketterinheittokisan parissa. Tervetuloisuus ja kaksi mielenkiintoista luentoa kokoa osallistujat Peurunka Areenalle. Kesäpäivät päättyvät sunnuntain kesäjuhlaan.

MAJOITUSPAKETTIEHINNAT:

Perjantai–sunnuntai majoituspaketti sisältää: 2 aamiaista, 2 lounasta ja 2 päivällistä noutopöydästä sekä kylpylän ja kuntosalin käytön.

- Päärakennuksen hotellihuoneet ja Peurantähti 2-4 hh huoneistossa
193 €/ 2hh / 2 vrk / hlö 257 €/hlö/1h hotellihuone / 2 vrk
- Peurunkapiha rivitalohuoneet
168 €/ 2hh/2 vrk/hlö228 /hlö/1hh/ 2vrk

Lauantai–sunnuntai majoituspaketti sisältää: su– aamiainen, 2 lounasta ja la – päivällinen sekä kylpylän ja kuntosalin käytön.

- Päärakennuksen hotellihuoneet
125,50 €/ 2hh / 1 vrk /hlö 157,50 €/1hh / 1 vrk / hlö
- Peurunkapiha rivitalohuoneet
113,00 €/ 2hh / 1vrk / hlö 143,00 €/1hh / 1 vrk / hlö

Päiväosallistuminen lauantai tai sunnuntai 19€/ hlö/päivä, sisältää maksuttoman ohjelman ja lounaan noutopöydästä.

Sitovat ilmoittautumiset 22.5. 2022 mennessä. Kilta avoinna 19.4. – 22.5.
<https://kilta.kuuloliitto.fi/kotisivut>

Majoituspaketti ja päiväosallistuminen maksetaan hotellin vastaanottoon.

Lisätietoja: Margit Hassinen, margit.hassinen@kuuloliitto.fi, p. 0400 802 669

Lisätietoja Kylpylähotelli Peurunka, palveluista ja kuvia majoitusvaihtoehdoista osoitteesta: www.peurunka.fi tai p. 020 751 601, Peurungantie 85, 41340 Laukaa

Keski-Suomen kuulopiiri toivottaa Sinut ja läheisesi lämpimästi tervetulleeksi Kesäpäiville Laukaaseen!

TIETOA SISÄKORVAISTUTTEISTA,
NIIDEN KÄYTÖSTÄ JA HYÖDYISTÄ

Kun kuulokoje ei enää riitä

–WEBINAARI

Maanantai 28.2.2022 klo 17.00-18.30

Tervetuloa Kun kuulokoje ei enää riitä

–webinaariin!

Sisäkorvaistute on leikkauksessa asetettava kuuloapuväline henkilöille, joille vahvinkaan akustinen kuulokoje ei enää tuo riittävää apua kuulemiseen tai puheen erottamiseen.

Webinaarien tarkoituksena on lisätä tietoisuutta sisäkorvaistutuksista sekä vähentää kuulo-ongelmista johtuvia haittoja tukemalla oikea-aikaista istutearvion hakeutumista.

Ilmoittautuminen webinaariin viimeistään 28.2.2022 klo 12.00 osoitteessa:

<http://www.cochlearevents.com/event/infotilaisuus/>

Ohjelmassa on asiantuntijapuheenvuoroja kuulosta ja sisäkorvaistutuksista sekä sisäkorvaistutetta käyttävän kokemuspuheenvuoro.

Tilaisuus toteutetaan Zoom-etäyhteysalustalla ja se on avoin kaikille asiasta kiinnostuneille! Liittymislinkki ja -ohjeet lähetetään osallistujan sähköpostiin osoitteeseen ma 28.2. klo 12 jälkeen.

Kuuloliitto järjestää webinaarin yhteistyössä Cochlear Nordic AB:n kanssa.

LISÄTIETOJA

Asiantuntija
Anna-Maija Tolonen,
anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi
p. 044 752 5574

Kun kuulokoje ei enää riitä -infotilaisuudet maaliskuussa 2022

Kuuloliitto on, yhteistyössä Cochlear Nordic AB:n kanssa, järjestänyt Kun kuulokoje ei enää riitä -infotilaisuuksia vuodesta 2018 lähtien. Tilaisuuksia on järjestetty eri paikkakunnilla ympäri Suomea. Jatkamme vuonna 2022 CI-infotilaisuuksien järjestämistä yhdessä yhdistysten kanssa.

Infotilaisuudet on suunnattu henkilöille, joilla on kuulovaikeuksia käytössä olevasta kuulokojeesta huolimatta. Myös heidän läheisensä ovat tervetulleita tilaisuuksiin. Lisäksi toivotamme tilaisuuksiin tervetulleeksi kaikki kuulo- ja sisäkorvaistuteasioista kiinnostuneet.

Infotilaisuuksien tarkoituksena on lisätä tietoisuutta sisäkorvaistutuksista sekä vähentää kuulo-ongelmista johtuvia haittoja tukemalla oikea-aikaista istutearvion hakeutumista. Ohjelmassa on aiheisiin liittyviä asiantuntijapuheenvuoroja ja CI-tukihenkilöiden kokemuspuheenvuoroja.

Turun Kuuloyhdistys ry
23.3.2022 klo 17-19.30

Simpukka, Kauppiaskatu 21 A 1, 20100 Turku

Akaan Seudun Kuulo ry ja Akaan Seudun Ruskat ry 24.3.2022 klo 16.30-19

Toijalan Yhteiskoulun auditorio, Kurisjärventie 18, 37800 Akaa

Tilaisuuksiin on ennakkoilmoittautuminen:
<http://www.cochlearevents.com/event/infotilaisuus/> tai anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi

Tilaisuuksissa noudatetaan voimassa olevia koronasuosituksia ja turvatoimenpiteitä.

Lisätietoja saa asiantuntija Anna-Maija Toloselta: anna-maija.tolonen@kuuloliitto.fi

p. 044-7525574

**Neuvontapuhelin palvelee
maanantaisin klo 9-15**

**(09) 580 3370 tai
info@kuuloliitto.fi**

Palautetta Kuuloviesti-lehdestä voit antaa verkossa osoitteessa: www.kuuloliitto.fi -> Yhteystiedot. Toimituksen yhteystiedot löytyvät lisäksi lehden sisäkannesta.

"Jag uppmuntrar alla att testa nya apparater, program och spel"

Digitala färdigheter lär man sig genom att göra

Digitaliseringen kom för att stanna. Olika tjänster har flyttats till nätet och pappren går till återvinning. Man sköter bankärenden med dator och läkarbesöket med hjälp av telefon. Coronapandemin satte fart på det digitala språnget och världen flyttade till Teams och Zoom. Evenemang, födelsedagar och skolor blev virtuella. Man hittade på nya termer som distansskola och hybridmöte.

Tjänsterna till nätet, digitalt för alla, visst kan alla det, digitalisering underlättar och sparar kostnader. Motsvarande utlåtanden hör man såväl från företag som från myndigheter. Det är ju sant men gäller tyvärr inte för alla. Digitaliseringen förbättrar tjänsternas tillgänglighet och människornas delaktighet men lämnar samtidigt en del av människorna utanför gemenskapen och samhället - och rentav ökar marginaliseringen. Alla har inte samma möjligheter att delta i det digitaliserade samhället.

Man kan inte återvända till det gamla och man måste anpassa sig till den digitala världen. Teknologin går framåt med stormsteg och för många är det svårt att hänga med. Ofta sägs det att utmaningarna med digitaliseringen är ett förbigående problem då de digitala tar över marknaden från de ålderstigna. Men inte kan heller de digitala allt då det hela tiden kommer nya applikationer och plattformar. Vem skulle ha anat för tio år sedan att man genom att tala till sin klocka kan tända lampor hemma och sätta bastun på medan man själv är på jobbet.

Visst måste man hänga med i utvecklingen och lära sig nya saker men ur vems synvinkel styr man digitaliseringen? Finland åldras med fart och år 2030 har redan 26 % av befolkningen fyllt 65 år. Åldrandet medför förändringar: det kan ta längre tid att lära sig nya saker, synen försämras och även hörseln försvagas. Det blir svårare att hänga med i den snabbt avancerande teknologin. Jag har märkt en avsevärd skillnad mellan generationer i användningen av digitala apparater: unga vet inte nödvändigtvis hur en apparat eller app fungerar men lär sig genom att göra. Den lite äldre generationen tänker för sin del att apparaten eller programmet kan trasslas till om man trycker på alla möjliga knappar. Det lönar sig ändå att försöka fast man inte genast skulle kunna allt. De äldres livserfarenhet kompen-

serar: som äldre kan man lättare få grepp om komplicerade utmaningar och man kan utnyttja sina tidigare lärdomar och tolka livet ur ett bredare perspektiv.

Det är samhällets uppgift att bygga tillgängliga elektroniska tjänster som passar alla. Och om de inte passar eller det blir utmanande att använda dem ska samhället ordna tillräckligt med stöd och rådgivning. Vi på Hörselförbundet har märkt att man inte tillräckligt har beaktat de hörselskadades behov då man har utvecklat olika tjänster. Att få undertexter till inhemska tv-program var resultatet av ett långt och segt arbete. Och fortfarande fungerar texterna inte i direktsändningar och inte på alla kanaler. Även i andra elektroniska tjänster borde man ytterligare utveckla de hörselskadades möjligheter till växelverkan.

Till all lycka kan man få stöd och hjälp av olika organisationer. Hörselförbundets projekt "Digitaidot" stödjer utvecklingen av hörselskadades digitala färdigheter, sporrar äldre personer till att modigt börja använda digitala apparater och tjänster och arbetar för att samhällets elektroniska tjänster ska vara tillgängliga för alla. I projektet utbildar man även nya frivilliga digistödpersoner.

Det finns fortfarande utmaningar med elektroniska tjänster och digitalisering både på samhälls- och individuell nivå men vi uppmuntrar alla att med ett öppet sinne testa nya apparater, program och spel. Och då man en gång har försökt så vågar man göra det på nytt. Därifrån är det bara en liten bit till att hjälpa någon annan som behöver hjälp. Man kan ställa upp som frivillig när som helst och med låg tröskel. Välkommen med i verksamheten!

SANNA KAIJANEN
Verksamhetsledare

Kuulo koje Paristo.fi

Kuulokoje paristot ja tarvikkeet parhailta valmistajilta, nopeasti kotiin toimitettuna.

Rayovac Extra -kuulokoje paristot (10, 312, 13, 675):

10x kiekkoa **30€** tai **3€** / kiekko.

Osta enemmän ja säästä enemmän -alennukset:

- Tilausmäärä **0–14** kappaletta: **3,00 €/kiekko** (Ei alennusta).
- Tilausmäärä **15–24** kappaletta: **2,70 €/kiekko** (-10% ovh:sta).
- Tilausmäärä **25–59** kappaletta: **2,55 €/kiekko** (-15% ovh:sta).
- Tilausmäärä **+60** kappaletta: **2,40 €/kiekko** (-20% ovh:sta).

Ansmann-kuulokoje paristot (10, 312, 13, 675):

10x kiekkoa **50€** tai **5€** / kiekko.

Osta enemmän ja säästä enemmän -alennukset:

- Tilausmäärä **0–14** kappaletta: **5,00 €/kiekko** (Ei alennusta).
- Tilausmäärä **15–24** kappaletta: **4,00 €/kiekko** (-20% ovh:sta).
- Tilausmäärä **25–59** kappaletta: **3,50 €/kiekko** (-30% ovh:sta).
- Tilausmäärä **+60** kappaletta: **2,70 €/kiekko** (-46% ovh:sta).

Myös muita merkkejä: **Panasonic, Duracell, PowerOne.**
Saatavilla myös väliletku 30 cm **3€** sekä vahasuojia.

Voit tilata myös soittamalla numeroon 045 168 0508

Nyt sinäkin voit tilata markkinoiden parhaat kuulokoje paristot edullisesti suoraan **www.kuulokoje paristo.fi** tai jättämällä tilauksen sähköpostitse: **info@kuulokoje paristo.fi**, tai tekstiviestillä numeroon: **045 168 0508**. Toimitus kirjeenä **3,90 €/lähetys**.

Puhelimitse ja sähköpostitse tehtyihin tilauksiin 14 päivää maksuaikaa. Lasku tulee toimituksen mukana. Ei laskutuslisää tai piilokuluja. Verkkokaupassatehtyjä ostoksia välittää OP Checkout, joka tarjoaa monipuoliset maksuvaihtoehdot. Tutustu ehtoihin verkkokaupassa. Toimitamme tuotteet Kaarinasta, toimitusaika 1–3 arkipäivää.

